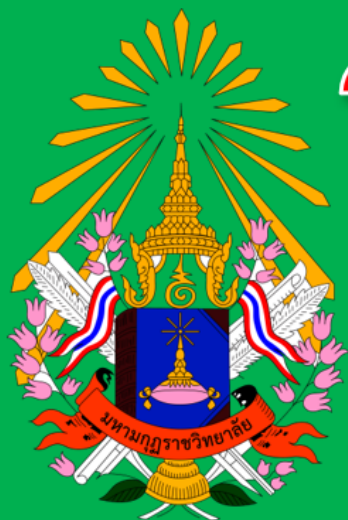

วารสารนิสิตวัง

JOURNAL OF NISITWANG

มมร.วิทยาเขตมหาวิราลงกรณราชวิทยาลัย

ISSN 1513-4423 ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม 2563

วารสารนิสิตวัง (JOURNAL OF NISITWANG)

(สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์) ISSN 1513-4423

ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2563 Vol.22 No.2 (July – December 2020)

กำหนดออกวารสารทุก 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจได้มีโอกาสนำผลงานวิชาการและงานวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ อีกทั้งแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระพุทธศาสนา ปรัชญา ศิลปะ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การจัดการบริหารธุรกิจ พัฒนาสังคมและการศึกษา และสหวิทยาการต่าง ๆ มาตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องทุกปี

กองบรรณาธิการได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำวารสารตั้งแต่การคัดเลือกบทความ และมีผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงอย่างน้อย 2 ท่าน ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ และเปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยบทความต้องเป็นงานที่ไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น ๆ มาก่อน

ที่ปรึกษา

พระกิตติสารสุธี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาไพฑูริย์ อากาศโร ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ

พระมหาสายัณห์ เปมสีโล, ดร.

กองบรรณาธิการ

พระมหาสุริยา แสงอินตา, ดร. พระสุธารักษ์ ธรรมารักษ์
พระชินกร สุจิตโต พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม
นายอัศวิน คงชำนาญ อาจารย์มนตรี รอดแก้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกประเมินบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเหลือ ใจมโน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

[illegible]

อาจารย์ชาญพัฒน์ ขำขัน
อาจารย์ไชยยา เรืองดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ฝ่ายจัดรูปเล่ม

นางสาวอุไร เรืองดาว นางประทีน อุปนันท์ นายณัฐชัยภูษิต ศรีมาลี

สำนักงาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลสนับทึบ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทรศัพท์ 0-3574-5038, 081-044-7961 โทรสาร 0-3574-5037

Email : wongsurin2520@gmail.com, sa-2520@hotmail.com

เว็บไซต์วารสาร

www.mrc.mbu.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารนิสิตวังฉบับนี้ เป็นฉบับประจำปีที 22 ฉบับที่ 2 จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจได้นำผลงานวิชาการและงานวิจัยมาตีพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

เนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้ ประกอบด้วยบทความวิจัย และบทความวิชาการ จำนวน 5 เรื่อง ปัจจุบันวารสารก้าวเข้าสู่ปีที่ 22 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลัก เพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล ดังนั้นจึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ คณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา และบุคคลทั่วไปได้เผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่องานวิชาการสำหรับนักวิชาการ คณาจารย์ นักศึกษา และบุคคลทั่วไป

ขอขอบคุณที่ท่านผู้อ่านได้ให้ความสนใจติดตามวารสารนิสิตวัง พบกันใหม่ฉบับหน้า หากท่านผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดีอย่างยิ่ง

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทความวิจัย	
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระชินกร สุจิตโต (ทองดี), สุกิจ ชัยมุสิก, ขวลิต ไหลรินทร์	1
รายงานการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุจิตรา มงคลเกตุ	13
การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบามาตรฐาน ระบาคาวตึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ลภัสรดา โพธิ์แสง	26
รายงานการพัฒนาชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีปีพาทย์ สุพัศชา ผดุงสุทธิ	38
บทความวิชาการ	
การจัดการเรียนการสอนในความปรกติใหม่ในวิกฤตโควิด-19 กัญณภัทร หุ่นสุวรรณ, สนิท วงปล้อมหิรัญ	50
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	59

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

APPLICATION OF THE 4 PRINCIPLES OF IDDHIPADA IN PERSONNEL'S

PERFORMANCE IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, WONG-NOI DISTRICT,

PHRANAKORN SI AYUTTHAYA PROVINCE.

พระชินกร สุจิตโต (ทองดี)¹, สุกิจ ชัยมุสิก², และชาวลิต ไหลรินทร์³

Phrachinakorn sucitto (thongdee)¹, Sukit Chaimusik², and Chawalit Lairin³

*Corresponding author Email : chinza44@gmail.com

(Received : July 2, 2020 ; Revised : August 6, 2020 ; Accepted : September 21, 2020)

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากร ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 544 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ จำนวน 231 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า (One-Way ANOVA) และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ (Least Significant Difference) LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1) บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านวิริยะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านฉันทะ ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากร ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3) ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านจิตตะ มีความถี่มากที่สุด คือ ควรมีความเข้าใจถึงความต้องการใส่ใจและให้ความสำคัญกับงานทุกชิ้นที่เข้ามาหา เอาใจใส่ในการทำงานทั้งตนเองและในทีมงาน รู้คิดและวิเคราะห์ถึงงานที่ทำทุกอย่าง ว่าให้ผล

¹นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, Master of Political Science (Government), Mahamakut Buddhist University

²รศ. (พิเศษ) ดร. สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, Assoc. Prof. (Emeritus) Dr., Program in Political Science (Government), Mahamakut Buddhist University

³ดร. สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, Dr., Program in Political Science (Government), Mahamakut Buddhist University

คุ้มครองค่าเพียงไร

คำสำคัญ : การประยุกต์ใช้, อิทธิบาท 4, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This thesis has the following objectives; 1) to study the application of the 4 principles of Iddhipada in personnel's performance in the Local Administrative Organizations in Wang-Noi district of Phranakorn Si Ayutthaya province, 2) to compare the opinion on the application the 4 principles of Iddhipada in performance of personnel in the Local Administrative Organizations in Wang-Noi district of Phranakorn Si Ayutthaya province based on their differences in gender, age, educational level, marital status, and monthly income, and 3) to study the ways of the application of the 4 principles of Iddhipada in personnel's performance in the Local Administrative Organizations in Wang-Noi district of Phranakorn Si Ayutthaya province. 231 samples of 544 population in Local Administrative Organizations in Wang-Noi district were obtained by using the table of Taro Yamane. The data were collected by questionnaires and analyzed by Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, T-test, F-test, or One-way Anova and LSD method.

The findings were as follows:

1. The application of the 4 principles of Iddhipada in personnel's performance in the Local Administrative Organizations in Wang-Noi district of Phranakorn Si Ayutthaya province was in a high level overall. In details, the highest level was on Effort, followed by Aspiration, Dedication, and Investigation respectively.

2. The result of comparison, the personnel with the different genders, ages, educational level, marital status, and monthly income had no different levels in the application of the 4 principles of Iddhipada in their performance.

3. The study the ways of the application of the 4 principles of Iddhipada in personnel's performance in the Local Administrative Organizations in Wang-Noi district of Phranakorn Si Ayutthaya province found that the Chitta aspect was the highest frequency, meaning that to pay attention to work and to see the significance of every work, to take care of one's duty work and work of the team, and to analyze the worth of work.

Keywords : Application, Iddhipada 4, Local Government

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองของประเทศแบ่งออกเป็นราชการส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ซึ่งในราชการส่วนกลางประกอบด้วยกระทรวง ทบวง กรม ส่วนภูมิภาคประกอบด้วยจังหวัดและอำเภอ ส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ต่างก็มีงานที่ต้องดำเนินการแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการพัฒนาประเทศชาติและองค์กรต่างๆ เหล่านี้ต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ มากมาย รวมทั้งคนหรือที่เรียกว่าทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะคนเป็นผู้สร้างสรรพลังจนกลายเป็นผลผลิตหรือการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และการที่บุคลากรจะปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ โดยทั่วไปแต่ละคนมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกัน ในด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ แต่การบริหารทรัพยากรบุคคลก็ต้องตระหนักถึงสภาพร่างกาย และจิตใจของผู้ปฏิบัติงานด้วย

เมื่อมนุษย์มีการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจ จึงต้องทำงานการงานของตนให้ดี เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เช่น ทำงานเป็นเด็กที่ดี เป็นหนุ่มสาวที่ดี เป็นพ่อบ้านแม่เรือนที่ดี เป็นคนแก่ที่ดี การทำงานการงานเหล่านี้เป็นสิ่งที่ยกเว้นให้ไม่ได้ ดังนั้นควรจะถือว่างานการงานเป็นสิ่งที่ประเสริฐหรือศักดิ์สิทธิ์ หรือสูงสุดสำหรับความเป็นมนุษย์ แต่ถ้าละเลยก็ย่อมสูญเสียความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง แต่ในสังคมปัจจุบันการทำงานของคนมนุษย์มักถูกปลูกฝังให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เกิดปัญหาในการทำงาน ปัญหาต่างๆจะหมดไปหากบุคคลเกิดแรงจูงใจจากตัวของตัวเองโดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ทำเพื่อจุดประสงค์และความต้องการเพื่อความสำเร็จของงานนั้นๆ เท่านั้น (พจนี ศรีทองนาก, 2518 : 159) ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จนั้น พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสหลักธรรมที่ใช้ คือ อิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา (กรมการศาสนา, 2521 : 299) อิทธิบาท 4 นี้ มีลักษณะเป็นแรงจูงใจใฝ่รู้แบบหนึ่งที่สอนให้บุคคลทำงานเพื่องาน มีความพอใจเกิดจากตนเอง เมื่อมีความพอใจแล้ว ความเพียร ความอดทน ความเอาใจใส่ และการพิจารณางานด้วยเหตุผล ย่อมตามมาเองโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องล่อภายนอกแต่อย่างใด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบุคลากรในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 544 คน มีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบท. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ประชาชนมีจำนวนมากการพัฒนาหลายด้านล้ำช้า ไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน ปัญหาขาดแคลนงบประมาณในการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร และการเบิกงบประมาณในการไปใช้กับความต้องการของประชาชนให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง ดังนั้นต้องอาศัยพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการและเจ้าพนักงานปฏิบัติงานหรือบุคลากรในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีหลากหลายในด้านเพศและระดับการศึกษา ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนกระบวนการปฏิบัติงานให้ไปสู่เป้าประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อจะได้ประเมินระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้ผู้บริหารได้พัฒนาและส่งเสริมให้มากขึ้น ในการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

4. บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

5. บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 544 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี 2561 จำนวน 231 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้แต่ละชั้นเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นตามสัดส่วน แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก และตามดุลยพินิจของผู้วิจัยโดยการแจกแบบสอบถาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นางสมศรี พันธุ์เจริญวรกุล นายกเทศมนตรีเมืองลำดวน นายอำพล อัจจาครุ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย นางจินตนา ทับทิมทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ และนายทวี กระจำนภักดิ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา จำนวน 5 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามมีคำตอบให้เลือก โดยสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคิร์ท แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าของคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกนท์ (สมชัย วงษ์นายนะ และทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์, 2551 : 229) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด (Opened-Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีคำถามลักษณะแบบปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเนื้อหาและข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำแบบสอบถาม
2. กำหนดขอบเขตของคำถามและร่างให้ครอบคลุมองค์ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แก้ไข ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้อง
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา ถูกต้องตามหลักวิชาและในด้านภาษาที่ใช้ เพื่อครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน
5. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรนอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และนำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และขอความอนุเคราะห์จากนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอทำการสัมภาษณ์
2. นำหนังสือจากผู้บริหารเทศบาลในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และนำหนังสือรับรองขออนุญาตนำเสนอต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 ท่าน เพื่อขออนุญาต วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์ต่อไป
3. ดำเนินการแจกแบบสอบถามกับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วยตัวเองให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จำนวน 5 ท่าน
4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 231 ชุด คิดเป็น 100 % จากนั้นนำไปวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และรายได้ต่อเดือน โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับข้อมูลทั่วไปที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว คือ (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference) LSD

4. วิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ พบว่า บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 และเป็นเพศชาย จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 มีอายุ 18-30 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 อายุ 41-50 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และน้อยที่สุดอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ตามลำดับ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 มีสถานภาพสมรส จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 และน้อยที่สุด มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 15,000 บาทขึ้นไป จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 มีรายได้ต่อเดือน 8,001-10,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 และน้อยที่สุด มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านวิริยะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านฉันทะ ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากร ที่มีเพศต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิริยะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากร ที่มีอายุต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่มีด้านที่แตกต่าง

3. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่มีด้านที่แตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่มีด้านที่แตกต่าง

5. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่มีด้านที่แตกต่าง

4. ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านฉันทะ ควรสร้างความสัมพันธ์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันพยายามศึกษางานของตนเอง มีความอดทนต่อความยากลำบากและพยายามเพิ่มพูนความรู้ของตนอยู่เสมอ ต้องไม่ยึดติด กับบุคคล หรืองานนั้น แต่ควรคำนึงถึง ผลประโยชน์ขององค์กร มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของบุคลากรแต่ละคน และด้านวิริยะ ให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมายทำให้ด้วยความเต็มใจ มีความอดทน ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ไม่ละเลยในงาน แม้จะไม่ใช้ในเวลาทำงาน พยายามรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นก่อนตัดสินใจ ด้านจิตตะ มีความเข้าใจถึงความต้องการใส่ในและให้ความสำคัญกับงานทุกชิ้นที่เข้ามาหา เอาใจใส่ในการทำงานทั้งตนเอง และในทีมงาน รู้คิดและวิเคราะห์ถึงงานที่ทำทุกอย่าง ว่าให้ผลคุ้มค่าเพียงไร และด้านวิมังสา พัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของงานบริการ หาเหตุผลและจุดที่ผิดพลาดและแก้ไขด้วยสติปัญญา ความรอบคอบ ต้องมีบรรทัดฐาน หรือกฎเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับ และส่งเสริมให้ทุกคนปฏิบัติตาม กล่าวเสนอแนะเมื่อพบช่องทางที่ดีกว่า จากเหตุที่ปรากฏและไตร่ตรอง

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

คนที่ 1 ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ด้านฉันทะ หัวใจหลักของการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการบริการบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด จึงต้องปลูกจิตสำนึกแก่บุคลากรภายในองค์กรให้มีใจรักงานในงานและงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ การทำงานใดๆก็ตามหากกระทำด้วยความรักและความเต็มใจผลที่ได้ย่อมดีเสมอ ด้านวิริยะ บุคลากรของเทศบาลต้องมีความทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจที่จะปฏิบัติงานในเวลาที่จะจัดกิจกรรมให้แก่ประชาชน เพื่อที่จะให้งานของเราออกมามีประสิทธิภาพและประชาชนมีความสุขกับสิ่งที่ทางเทศบาลนั้นจัดให้กับประชาชน หรือการจัดให้ความรู้ให้กับประชาชนได้รับรู้และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของหน่วยงาน ด้านจิตตะ พนักงานทุกคนต้องมีความตั้งใจ และมีความเอาใจใส่ทั้งงานในงานและงานที่ได้รับมอบหมาย ต้องมีจิตใจมุ่งมั่น มีสมาธิในขณะที่ทำงาน งานบางงานมีห้วงระยะเวลาแล้วเสร็จต้องไม่ปล่อยเลย ต้องติดตามงานให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และด้านวิมังสา การทำงานทุกงานนั้นต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เข้าใจในกระบวนการ วิธีการและแนวทางในการดำเนินงานที่ถูกต้องเหมาะสม รวมถึงต้องรู้แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องใช้ปัญญาในการคิดวิเคราะห์ และเข้าใจในกระบวนการของงาน หากเกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาด สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง (สมศรี พันธุ์เจริญวรกุล, 2561, กุมภาพันธ์ 27)

คนที่ 2 ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ด้านฉันทะ ข้าพเจ้าบริหารบุคลากรในองค์กรแบบพี่แบบน้อง โดยให้ถือความศรัทธา และเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำจึงจะเกิดผลจริงตามควร อยากให้การปฏิบัติงานแบบมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่นั่นย่อมมีหนทางเสมอ โดยการทำงานให้มีความตั้งใจ แน่วแน่ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องนั้นๆ ให้ได้ โดยมีความมุ่งมั่นไม่ท้อถอย ย่อมมีหนทางนำไปสู่ความสำเร็จได้เสมอ โดยคิดว่าการทำงานเราต้องมีเหตุและผล และด้านวิริยะ บริหารบุคลากรในท้องถิ่นเขตของข้าพเจ้า โดยจะพูดกับบุคลากรทุกคนเวลามีประชุมประจำเดือนว่า เราต้องมีความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจ ที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งนั้นเรื่องนั้น

ข้าพเจ้าพูดเสมอการทำงานต้องมีความเพียร ต้องไม่โกหกและโทษผู้อื่น ผลงานที่ทำจะชี้ชัดโดยไม่ต้องไปพูดให้ทำ การทำงานต้องมีใจรักมุ่งมั่นและทุ่มเท ความอดทน อดกลั้น มีความรู้สึกไม่ย่อท้อต่อปัญหาและมีความแย้ง โดยข้าพเจ้าเป็นนายกฯ มาหลายปีแล้ว ข้าพเจ้าใช้อิทธิบาท 4 ในการบริหาร เพราะการเข้าถึงประชาชนต้องใช้ความมานะ อดทน อดกลั้นทุกเรื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้ได้ ด้านจิตตะ เวลาทำหรือสั่งการอะไรต้องมีความรอบคอบเสมอ และต้องตัดสินใจในเรื่องที่จะต้องทำในเวลานั้นๆ เลย เพราะข้าพเจ้าเป็นคนทำงานจริง ลงจริง และด้านวิมังสา การบริหารงานบุคลากรในท้องถิ่นนั้น ก่อนที่เราทำงานเราจะต้องมีใจรัก ต้องมีวิจรรย์ญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบ ข้าพเจ้าบริหารแบบทุกคนมีงาน ประสบการณ์กันมาอยู่แล้วว่า การที่จะทำให้งานนั้นสำเร็จได้ต้องมีความมุ่งมั่นในงานที่เราทำให้เกิดผลสำเร็จ (อำพล อัจจาครุ, 2561, กุมภาพันธ์ 27)

คนที่ 3 ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอไว้ว่า ด้านฉันทะ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ ทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ อบรมดำเนินการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยมีการกำหนดตำแหน่งในรอบแผนอัตรากำลังซึ่งเป็นระเบียบทางการกระทรวงมหาดไทย กำหนดให้มีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการจัดวางอัตรากำลังตามแผนอยู่แล้ว ความพอใจของแต่ละตำแหน่งในองค์กรต้องเกิดขึ้นตั้งแต่ที่เตรียมตัวในเรื่องของการเรียนในระดับอุดมศึกษาว่าจะเลือกเรียนในหลักสูตรใดเพื่อที่จะทำงานในตำแหน่งที่ตนเองอยากทำสำหรับคนที่เลือกได้ แต่สำหรับคนที่ไม่สามารถเลือกได้ต้องใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ค่อนข้ามากที่จะต้องใช้หลักคิดบวก เพื่อสร้างความพึงพอใจของตนเองก่อนที่ทำงานในตำแหน่งนั้นๆ ประกอบกับหน่วยงานต้องเร่งสร้างบรรยากาศในการทำงานให้เกิดสภาวะที่บุคลากรมีความพอใจ โดยใช้หลักฉันทานุวัติการมีส่วนร่วมของคนในองค์กร ด้านวิริยะ ในทุกหน่วยงานจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรอยู่แล้ว ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดสถิติสวัสดิการเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรในหน่วยงานมีความพยายามที่จะได้รับสิทธิ สวัสดิการนั้นๆ การนำเอาหลักธรรมด้านวิริยะเพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้บุคลากรเกิดความอดทนอดกลั้นทำในสิ่งที่ตนรับผิดชอบ รับการประเมินประสิทธิภาพได้ตามเวลา หากยังไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน ก็จะต้องมีการทำซ้ำหรือหาหนทางอื่นๆ ในการพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้มา ด้านจิตตะ การแบ่งงานอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นการให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสได้พิจารณารายงาน เอาใจใส่งานงานของตนเองอย่างละเอียดและมีขอบเขตอย่างแน่นอน และจะทำให้ผลการปฏิบัติงานในด้านดังกล่าวนี้ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เป็นผลงานที่มีคุณภาพ ซึ่งตรงกับหลักธรรมที่เน้นย้ำให้มีการปฏิบัติงาน หรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีสมาธิ เอาใจใส่ไม่ปล่อยปละละเลยในสิ่งนั้นจนกว่าจะสำเร็จบรรลุตามเป้าประสงค์ และด้านวิมังสา ส่วนความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เป็นผลกระทบให้คุณภาพของงานลดลงในการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่งในองค์กร จึงจำเป็นจะต้องมีแบบการความร่วมมือ ตรวจสอบ ประเมินผล หากเกิดข้อบกพร่องในแต่ละสายงาน หน่วยงานจะต้องใช้หลักในการที่จะต้องมาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล ในสิ่งที่ป็นปัจจัยทำให้เกิดขึ้น เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาคความไม่ให้เกิดขึ้นอีกในโครงการต่อไปจึงมีความจำเป็นจะต้องใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ดังกล่าวในการพิจารณา (จินตนา ทับทิมทอง, 2561, กุมภาพันธ์ 27)

คนที่ 4 ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ด้านฉันทะ ส่งเสริมให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์วิธีการระเบียบ กฎข้อบังคับ มีกฎหมายและนโยบายอย่างถ่องแท้ และมีทักษะความสามารถในการนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี สามารถแก้ไขปัญหาด้วยปัญญาไหวพริบเป็นอย่างดี รักและชอบงานที่ทำอย่างเต็มใจ เกิดการทำงานด้วยความสุข ทำให้งานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จตามความมุ่งหมาย ด้านวิริยะ ผู้บังคับบัญชาจัดระบบการทำงานให้สอดคล้องกับระเบียบและนโยบายที่กำหนดขึ้นมา เพื่อให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำงานได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันด้วยความเพียรพยายาม ความอดทนอดกลั้นและมานะมากขึ้นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ด้านจิตตะ ผู้บริหารกำหนดภารกิจและมอบหมายงานให้ปฏิบัติตามนโยบายและหนังสือสั่งการ ต้องมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละคน ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความสำคัญสนทนและเป็นกันเอง แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และด้านวิมังสา ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ให้เป็นผู้มีความสามารถด้านองค์ความรู้ และทักษะในการคิดวิเคราะห์และเสนอเหตุผล ผู้บังคับบัญชาควรให้ความสำคัญคำปรึกษาและ

เสนอแนะในงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งเปิดโอกาสยอมรับและฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา (ทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์, 2561, กุมภาพันธ์ 28)

คนที่ 5 ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ด้านฉันทะ การที่ผสมผสานเป็นนายกฯ ผมมีความต้องการที่จะพัฒนาบ้านเกิดให้เจริญก้าวหน้า หลักคือผมคิดว่าตำบลคือบ้าน ประชาชนทุกคนคือญาติพี่น้อง และพนักงานในสังกัดคือลูกหลาน การทำงานในฐานะนายกฯ ไม่ใช่ 08.30-16.30 น. ตามเวลาราชการ คือ 24 ชั่วโมง ไม่ว่าเกิดภัยใดหรือความเดือดร้อน ต้องเตรียมพร้อมเสมอที่จะบรรเทา ผ่อนหนักให้เป็นเบาจะอย่างไรให้ทุกคนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี นั่นคือความสุขของผม ด้านวิริยะ การทำงานทุกอย่างย่อมต้องมีอุปสรรคมากมาย น้อยบ้างแต่สุดท้ายผมคิดเสมอว่า ปัญหาทุกอย่างต้องมีทางแก้ เมื่อเราอาสาเป็นนายกฯ แล้ว ต้องทำงานอย่างเต็มที่ ผมทำงานคนเดียวไม่ได้ ผมจะให้นโยบายแก่พนักงานเสมอในการทำงานว่า อย่ากลัวลำบาก ไม่มีใครทำงานหนักแล้วตาย ด้านจิตตะ บุคลากรมีความภูมิใจมากที่ประชาชนให้เป็นตัวแทนในการทำงานเพื่อทำประโยชน์ให้เกิดแก่ประชาชนในตำบล เป็นความพอใจและภูมิใจและรักงานที่ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์และมีความสุข การปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความเดือดร้อนของประชาชน เรียงลำดับความสำคัญในการทำงานเพื่อความสุขของประชาชนในตำบล บุคลากรมีความรับผิดชอบและจริงจังในการปฏิบัติงานเพื่อความสุขทุกข์ของประชาชน และด้านวิมังสา บุคลากรประชุมและลงพื้นที่สอบถามประชาชนเกี่ยวกับปัญหาว่า มีปัญหาในด้านใดบ้าง แล้วก็ช่วยแก้ปัญหาเพื่อความสุขของประชาชนในตำบล บุคลากรมีการประชุมและประเมินค่าการณผลดีผลเสียและติดตามผลหลักจากการปฏิบัติงานเสมอ บุคลากรจะเข้าพบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและรีบแก้ไขให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด (ทวีกระจ่างภักดิ์, 2561, กุมภาพันธ์ 28)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า บุคลากรมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทของผู้บริหารในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้และสามารถช่วยเหลือชุมชนและช่วยลดปัญหาของชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ นครพัฒน์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่านมีความสอดคล้องกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของบุคลากร ที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกันดังนี้

1. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพราะพฤติกรรมความเป็นอยู่ของสังคมไทยนั้น แม้ว่าสังคมปัจจุบันจะเปลี่ยนไป แต่โดยส่วนใหญ่คนไทยเพศหญิงมีความละเอียดละอ่อนประณีตและมีความใกล้ชิดกับวัดมาก เพศชายก็เช่นกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมได้ดี และด้วยความละเอียดรอบคอบจึงทำให้ผู้หญิงมีโอกาสใกล้ชิดกับการทำงานของหน่วยงานราชการ และทำให้เพศหญิงและเพศชายมีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนิ เลิศเรืองเจริญ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของพยาบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า พยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากเกือบทุกครั้ง พยาบาลใน

โรงพยาบาลมหาชัย 2 ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับ การศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า บุคลากรที่ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในช่วงอายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นไปตามพฤติกรรมตามช่วงวัยที่แตกต่างกัน แต่ก็มีส่วนน้อยที่ไม่เข้าใจในเงื่อนไข โดยช่วงอายุ 18-30 ปี จะเป็นวัยเรียน วัยรุ่นและเริ่มทำงาน ส่วนช่วงวัยอายุ 31-40 ปี เป็นวัยทำงาน ซึ่งแต่ละคนจะคุ้นเคยกับงานที่ตัวเองทำ ซึ่งเป็นวัยกำลังสร้างเนื้อสร้างตัว เป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ อายุ 41-50 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นใกล้วัยเกษียณอายุเริ่มได้พักผ่อน เนื่องจากทำงานเหน็ดเหนื่อยมาเป็นเวลานาน ดังนั้นบุคลากรแต่ละช่วงอายุย่อมมีพฤติกรรมความรู้ประสบการณ์ และโอกาสที่ได้ใกล้ชิดกับการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ ที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถิต รัชปชัย (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ไปใช้ในการการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตราชบุรี ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ความเข้าใจในองค์ประกอบของอภิปา 4 อันประกอบไปด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.35 มีความเข้าใจความหมายที่ถูกต้องตรงกัน การนำองค์ประกอบของอภิปา 4 ไปประยุกต์หรือปรับใช้กับการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.78 มีการนำไปใช้เป็นปกติวิสัย ทั้งการปฏิบัติโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ จากการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่ได้ยึดหลักปฏิบัติไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียน โดยมีใจรักในสถาบันการศึกษาของตน มีความรักและความชอบในสาขาวิชา คำนึงถึงเป้าหมายที่ตนเองต้องการ พยายามและกระตือรือร้นที่จะศึกษา ตรงเวลาและเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งใจฝึกฝนอยู่กับการศึกษา ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมพร้อมทั้งหาวิธีแก้ปัญหาเมื่อเกิดข้อสงสัย มีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ก็มีส่วนน้อยที่ยังให้ความสำคัญในหลักอภิปา 4 อย่างไม่เต็มที่นัก คือ รักที่จะเรียนแต่ไม่พยายามหรือพยายามเรียนแต่ขาดสมาธิ เป็นต้น จึงทำให้การเรียนไม่ประสบผลเท่าที่ควรในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจเกิดการศึกษาทำให้คนมีความรู้มีประสบการณ์มีความเข้าใจถึงบทบาท และอาจจะยังไม่ทั่วถึงของการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในด้านต่างๆ กันที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ นครพัฒน์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักอภิปา 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การนำหลักอภิปา 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ ด้านวิริยะ ความเพียรพยายาม ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ไม่ฝักใฝ่ ด้านวิมังสา มีปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอภิปา 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้/เดือน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอภิปา 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้วยสภาพของสังคมไทยส่วนใหญ่ไม่ถือว่าเป็นสังคมชนบทหรือสังคมเมืองล้วนใช้บรรทัดฐาน

ทางสังคมเดียวกันที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ คือยึดฐานการปฏิบัติตามแนวทางวัฒนธรรมไทยแบบชาวพุทธดำเนินชีวิตแบบวิถีพุทธ และทุกอาชีพทุกสถานภาพก็จำเป็นต้องประสานงานกับหน่วยงานราชการจึงทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทณี ศรีทองมาก (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภายในของบุคลิกภาพอิทธิบาท 4 แต่ละด้าน โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตครูชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 ปีการศึกษา 2517 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีละ 50 คน รวม 100 รวมกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้นสองอาชีพเป็น จำนวน 200 คน จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ภายในของบุคลิกภาพอิทธิบาท 4 แต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ผู้ที่มีลักษณะอิทธิบาท 4 ข้อใด ข้อหนึ่งแล้ว จะมีลักษณะอิทธิบาท 4 ในข้อนั้นด้วย จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้วยสภาพของสังคมไทยส่วนใหญ่ไม่ว่าเป็นสังคมชนบทหรือสังคมเมืองล้วนใช้บรรทัดฐานทางสังคมเดียวกันที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษคือยึดฐานการปฏิบัติตามแนวทางวัฒนธรรมไทยแบบชาวพุทธดำเนินชีวิตแบบวิถีพุทธ และทุกอาชีพไม่ว่าจะมีรายได้เท่าไรก็จำเป็นต้องประสานงานกับหน่วยงานราชการจึงทำให้บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรณ แก้วราช (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้อิทธิบาท 4 ในงานที่ทำของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พ.ศ. 2548 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อิทธิบาท 4 ในมหาวิทยาลัยนี้ เพราะว่ามีความสนใจทำงานและต้องการทำงานให้สำเร็จตามกำหนดด้วยตนเอง ด้านการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการปฏิบัติงานนั้น บุคลากรได้นำหลักธรรมนี้มาใช้มากที่สุด เช่น พอใจในการปฏิบัติงานและพอใจในการภาระงาน การไปทำงานทุกวันเพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายและการพยายามทำงานเพิ่มขึ้นทุกวัน การพัฒนาตัวเองให้เข้ากับงาน การไม่คิดเปลี่ยนหน้าที่ การทำงานด้วยความตั้งใจมั่นไปทำงานและกลับจากที่ทำงานตรงเวลา นอกจากนั้น ต้องพบทวนงานก่อนทำงานและไตร่ตรองที่ทำแล้วทุกครั้ง การคิดก่อนพูดกับเพื่อนร่วมงาน และการตรวจสอบภาระงานก่อนกลับบ้านทุกครั้ง และจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การศึกษามีความสัมพันธ์กับการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยที่เหลือไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านฉันทะ ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้บุคลากรพยายามศึกษางานของตนเอง มีความอดทนต่อความยากลำบาก และพยายามเพิ่มพูนความรู้ของตนอยู่เสมอ และสนับสนุนให้บุคลากรพยายามไม่ยึดติดกับบุคคลหรืองานนั้นๆ ให้มากจนเกินไป เพราะอาจจะเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายหรือเครียดได้ง่าย แต่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรโดยรวม และการทำงานให้มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องนั้นๆ ให้ได้ โดยมีความมุ่งมั่นไม่ท้อถอย ย่อมมีหนทางนำเราไปสู่ความสำเร็จได้เสมอ และด้านวิริยะ ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีความอดทน ขยันหมั่นเพียรในการทำงานแล้วจะนำไปสู่ผลสำเร็จ และสนับสนุนให้บุคลากรให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมายทำให้ด้วยความเต็มใจ มีความอดทน ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ไม่ละเลยในงาน แม้จะไม่ใช่วิชาการทำงานต้องมีการรักปฏิบัติงานในเวลาที่ดีกิจกรรมให้แก่ประชาชน เพื่อที่จะให้งานออกมามีประสิทธิภาพและประชาชนมีความสุข

2. ด้านจิตตะ ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้บุคลากรมีความเข้าใจถึงความสำคัญกับบทบาททางงานเวลา และมีการแบ่งงานอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นการให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสได้พิจารณารายงาน เอาใจใส่ในงานของตนเองอย่างละเอียดและมีขอบเขต และจะทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ และด้านวิมิงสา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของงานบริการ หาเหตุผลจุดที่ผิดพลาดและแก้ไขด้วยสติปัญญา มีบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับ และส่งเสริมให้ทุกคนปฏิบัติตาม กล้าเสนอแนะเมื่อพบช่องทางที่ดีกว่า หากเกิดข้อบกพร่องในแต่ละสายงาน หน่วยงานจะต้องใช้หลักในการที่จะต้องมาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล ในสิ่งที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดขึ้น เพื่อที่จะแก้ไขปิดจุดอ่อนไม่ให้เกิดขึ้นอีก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท 4 กับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเรื่อง พระพุทธศาสนาที่ควรนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารราชการในหน่วยงานต่างๆ

2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการพัฒนาในทุกๆชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2521). **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง พระอภิธรรมปิฎก วิภังค์คปกรณัม เล่มที่ 35**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- จินตนา ทับทิมทอง. (2561, กุมภาพันธ์ 27), นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร. กระทรวงมหาดไทย พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.
- ณัฐณี เลิศเรืองเจริญ. (2551). **การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาราช**
2 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ปริญญาสาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ทวี กระจ่างศักดิ์. (2561, กุมภาพันธ์ 28), นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา. กระทรวงมหาดไทย พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.
- ทิพย์วรรณ คงแสงศักดิ์. (2561, กุมภาพันธ์ 28), นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ. กระทรวงมหาดไทย พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.
- บวร แก้วราช. (2548). **การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในงานที่ทำของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พ.ศ. 2548 (รายงานการวิจัย)**. นครปฐม : สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ นครพัฒน์. (2552). **การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช**. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พัทณี ศรีทองนาก. (2518). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท 4 กับขันติ-โสรัจจะ เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาบุคลิกภาพธรรมาธิปไตย**. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สถิต รัชปต์ย์. (2548). **การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาคฤหัสถ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์. (2551). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย**. ม.ป.พ.
- สมศรี พันธุ์เจริญวรกุล. (2561, กุมภาพันธ์ 27), นายกเทศมนตรีเมืองลำตาเสา. กระทรวงมหาดไทย พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.
- อำพล อัจจาครุ. (2561, กุมภาพันธ์ 27), นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย. กระทรวงมหาดไทย พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.

รายงานการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
REPORT ON THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITIES ON THE USE OF MICROSOFT POWERPOINT 2010 OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS, CAREER AND TECHNOLOGY DEPARTMENT

สุจิตรา มงคลเกต¹

Sujitra Mongkolgate¹

*Corresponding author Email : nw_google@hotmail.com

(Received : July 4, 2020 ; Revised : August 8, 2020 ; Accepted : September 23, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 79 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบึงไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 14 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 ขึ้นไป มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.59/83.58 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีผลการเรียนรู้พัฒนาขึ้นร้อยละ 40.36 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือมากกว่าร้อยละ 25

¹ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบึงไม้ สพป. สระบุรี เขต 2, Senior Professional Level Teachers; Wat Bueng Mai School, The Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, ไมโครซอฟท์ พาวเวอร์พอยต์ 2010

Abstract

The objectives of this thesis paper were as follows: 1) to create and find the effectiveness of the learning activity set of Microsoft PowerPoint 2010 of Prathomsuksa 6 students, according to the 80/80 criteria, 2) to compare the learning achievement between pre and post study of students by using the Microsoft PowerPoint 2010 of Prathomsuksa 6 students, 3) to study the progress of students' learning outcomes by using the learning activity set of Microsoft PowerPoint 2010 of Prathomsuksa 6 students and 4) to study students' satisfaction towards learning management by using the learning activity set of Microsoft PowerPoint 2010 of Prathomsuksa 6 students. The population were 79 Prathomsuksa 6 students in 3 schools in the Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 for the second semester of the academic year 2016. The sample group was one class of Prathomsuksa 6 students studying at Wat Bueng Mai School, The Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 in the second semester of the academic year 2016, totaling 14 students from Cluster Random Sampling. The tools used in the study were learning management plans, learning activity series, academic achievement test and the student satisfaction assessment form. The academic achievement test had difficulty (p) between 0.20-0.80 and discriminant power (r) 0.20 or more, with a confidence value of 0.97, The student satisfaction assessment form has shown a confidence value of 0.89. The statistics used for data analysis were E_1/E_2 efficiency, Percentage, Mean, Standard Deviation and Dependent t-test statistics.

The research results were as follows:

1. The efficiency of the learning activity set on the use of Microsoft PowerPoint 2010 of Prathomsuksa 6 students was effective as 84.59/83.58, which met the established 80/80 criteria.
2. The academic achievement of pre-test and post-test of students by using the Microsoft PowerPoint 2010 of Prathomsuksa 6 students after studying was significantly higher than before at the .05 level.
3. The progress of students' learning outcomes after using the learning activity set of Microsoft PowerPoint 2010 of Prathomsuksa 6 students have shown 40.36% of the improvement in learning outcomes, which was higher than 25% of the previous assumption.
4. The students' satisfaction towards learning management by using the learning activity set of Microsoft PowerPoint 2010 of the whole of Prathomsuksa 6 students were satisfied at the highest level.

Keywords : Learning Activity, Microsoft PowerPoint 2010

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนี้ 1) คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย 4) มีความรักชาติ มีความสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย พลโลก และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม มี จิตสาธารณะและสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3-4) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-2)

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ 4 สาระ ได้แก่ สาระการดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวยุคใหม่และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง สาระการออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของ เครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต สาระเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสาระการอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 3)

การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้สื่อที่มีความเหมาะสมเพราะสื่อจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การสอนมีคุณภาพมากขึ้น สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับการพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 22)

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีเข้าใจชัดเจน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นในเวลาจำกัดช่วยให้การเรียนการสอนง่ายเพราะสื่อสามารถทำสิ่งที่เป็นามธรรมให้เป็นรูปธรรม ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ทำสิ่งที่ไม่เคลื่อนไหวให้เคลื่อนไหว ทำสิ่งที่เล็กให้ใหญ่ขึ้น ทำสิ่งที่ใหญ่ให้เล็กลง และนำสิ่งที่อยู่ไกลมาศึกษาได้ (สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์, 2550 : 75) สื่อการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความคิดนักเรียน การที่นักเรียนได้รู้ เห็นสภาพของปัญหาต่างๆ ได้ยินหรือได้สัมผัสโดยการใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ เช่น จากภาพยนตร์ รูปภาพ จะสามารถพัฒนาความคิดเห็นของนักเรียน โดยการคิดค้นหาวิธีการแก้ไขอย่างมีหลักการและมีเหตุผล ทำให้มีความคิดกว้างไกลมากขึ้น ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่เด็กนักเรียน ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้นเนื่องจากได้เห็นของจริง ได้ยินหรือสัมผัส ทำให้สามารถเปรียบเทียบสิ่งที่ได้เห็นในปัจจุบันกับความก้าวหน้าต่างๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ใหม่จากการเรียนต่างๆ เช่น จากภาพยนตร์ หรือจากการทัศนศึกษา ช่วยกระตุ้นหรือสร้างความสนใจของนักเรียน ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่

นำมาเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนปกติในชั้นเรียน สามารถทำให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้น ใครรู้เห็นสิ่งใหม่ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งจะกระตุ้นความคิดของนักเรียนได้ (ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์, 2551 : 93) ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นด้วยการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่สามารถสัมผัสและเข้าใจได้ง่ายขึ้น ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้มากขึ้นในเวลาที่กำหนดหรือรวดเร็วว่าการไม่ใช้สื่อ ช่วยให้นักเรียนจดจำสิ่งที่เรียนได้มาก แม่นยำ และคงทนถาวรยิ่งขึ้น เพราะความประทับใจในประสบการณ์ที่ได้รับจากสื่ออื่นๆ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมในเรื่องราวเดียวกัน ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตปัจจุบัน และคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง แปลกใหม่ และมีคุณค่า ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่บรรลุเป้าหมายและคาดหวังของนักเรียน (ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, 2550 : 7-8)

จากการประเมินผลคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในปีการศึกษา 2557 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบึงไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.59 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 75 ตามเป้าหมายที่กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กำหนดไว้ และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาของการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนชุมชนวัดบวรธรรมและโรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้า ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในตำบลเดียวกัน คือตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จัดเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีลักษณะและบริบทไม่แตกต่างกัน จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีในโรงเรียนดังกล่าว พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เหมือนกัน โดยเฉพาะสาระที่ 2 และสาระที่ 3 สาเหตุสำคัญของปัญหาเกิดจากนักเรียนมีพื้นฐานการใช้งานคอมพิวเตอร์แตกต่างกัน ครูขาดสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีสอนแบบบรรยายและให้นักเรียนปฏิบัติตาม ไม่จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดสื่อการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ทั้งในและเพิ่มเติมนอกชั่วโมงเรียน เมื่อเรียนจบบทเรียนนักเรียนจึงไม่สามารถที่จะปฏิบัติด้วยตนเองได้ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เหตุผลที่พัฒนาโปรแกรมนี้นี้ เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของทั้งสามโรงเรียนดังกล่าว สามารถรองรับระบบปฏิบัติการโปรแกรม Microsoft office version 2010 และยังไม่เคยมีการทำสื่อการเรียนรู้ประเภทชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าว ผลงานที่เกิดขึ้นผู้เรียนสามารถนำไปใช้เรียนรู้ได้ทั้งในและนอกชั่วโมงเรียน นักเรียนได้พัฒนาผลการเรียนทางด้านคอมพิวเตอร์ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีอันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
3. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบึงไม้ 1 ห้องเรียน จำนวน 14 คน โรงเรียนชุมชนวัดบำรุงธรรม 2 ห้องเรียน จำนวน 48 คน และโรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้า 1 ห้องเรียน จำนวน 17 คน จำนวน 79 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบึงไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับสลากโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 1 โรงเรียน สุ่มได้โรงเรียนวัดบึงไม้ ซึ่งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 14 คน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความก้าวหน้าของผล การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เนื้อหา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มีเนื้อหาย่อย 9 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 แนะนำโปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 เรื่องที่ 2 การสร้างไฟล์งานนำเสนอและกำหนดรูปแบบสไลด์ เรื่องที่ 3 การพิมพ์ข้อความในสไลด์ เรื่องที่ 4 การ ตกแต่งพื้นหลังสไลด์ เรื่องที่ 5 การใส่รูปภาพและเสียงบนสไลด์ เรื่องที่ 6 การตกแต่งสไลด์ด้วยรูปร่าง เรื่องที่ 7 การ สร้างตาราง เรื่องที่ 8 การใส่เอฟเฟกต์ให้กับงานนำเสนอ และเรื่องที่ 9 การเชื่อมโยงสไลด์ด้วยปุ่มปฏิบัติการและการ นำเสนอ

4. ระยะเวลา

เวลาเรียนตามปกติในชั่วโมงคอมพิวเตอร์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็น การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนเรียน 1 ชั่วโมง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง และการทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมเวลา 20 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี แบ่งเนื้อหาออกเป็น เรื่องย่อย 9 เรื่อง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้ โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

1.2 วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้

1.3 ศึกษาวิธีเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ในแต่ละแผนประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชิ้นงาน/ภาระงาน กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล จำนวน 18 แผนๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 เรื่อง แนะนำโปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3-4 เรื่อง การสร้างไฟล์งานนำเสนอและกำหนดรูปแบบสไลด์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5-6 เรื่อง การพิมพ์ข้อความในสไลด์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-8 เรื่อง การตกแต่งพื้นหลังสไลด์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9-10 เรื่อง การใส่รูปภาพและเสียงบนสไลด์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11-12 เรื่อง การตกแต่งสไลด์ด้วยรูปร่าง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13-14 เรื่อง การสร้างตาราง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15-16 เรื่อง การใส่เอฟเฟกต์ให้กับงานนำเสนอ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17-18 เรื่อง การเชื่อมโยงสไลด์ด้วยปุ่มปฏิบัติการ และการนำเสนอ

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1. นางประณีต จินบุญมี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบึงไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 2. ดร.วารินทร์พร พันเพ็ญฟู ครูชำนาญการพิเศษ ภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลปบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม 3. ดร.พรพรรณรายณ์ ทรัพย์แสนดี อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 4. ดร.วัชรภรณ์ เพ็งสุข ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต และ 5. นางพรไพโร เภาอินทร์ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนหมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 9

เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดระดับการประเมินค่า 5 ระดับ

การแปลความหมาย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้เทียบกับเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121)

4.51-5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.51-3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ 3.51 ขึ้นไป และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$, S.D. = 0.55)

1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้าและโรงเรียนชุมชนวัดบำรุงธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสภาระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปรับปรุงให้เหมาะสม

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบึงไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสภาระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

2.2 วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้ แบบเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ หนังสือและเอกสารอ่านประกอบเกี่ยวกับเนื้อหา เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการ

2.3 ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 กำหนดโครงเรื่อง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้

2.5 สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยแบ่งสาระการเรียนรู้ออกเป็นเรื่องย่อย จำนวน 9 เล่ม

2.6 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ชุดเดิม เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดระดับการประเมินค่า 5 ระดับ

การแปลความหมาย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้เทียบกับเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121)

4.51-5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.51-3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับ 3.51 ขึ้นไป และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงจะถือว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสม ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.52)

2.7 ดำเนินการปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้า และโรงเรียนชุมชนวัดบำรุงธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสภาระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีลักษณะและบริบทใกล้เคียงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดำเนินการอย่างเป็นระบบ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) กับนักเรียน 3 คน โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสภาระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน เพื่อศึกษาปัญหาด้านการนำเสนอ ความ

ชัดเจนของภาษา ขั้นตอนของบทเรียน ความยากง่ายของเนื้อหาในแบบฝึกหัด กำหนดให้นักเรียนเรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง โดยใช้เวลาเรียนในชั่วโมง ลดเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน เมื่อเรียนจบแต่ละเรื่องให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ผู้สอนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ นำคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดท้ายเรื่องและคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ไปคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 67.04/68.33 ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามข้อสังเกต ในด้านเนื้อหา มีการแก้ไขความชัดเจนของภาษาและแก้ไขคำผิด การนำเสนออย่างชัดเจนน่าสนใจ ด้านลักษณะรูปเล่มมีการปรับปรุงภาพประกอบให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้า เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 คน ที่มีระดับสติปัญญาต่างกัน โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ได้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มละ 3 คน กำหนดให้นักเรียนเรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เวลาเรียน 20 ชั่วโมง ในชั่วโมงลดเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 ได้ค่า E_1/E_2 มีค่าเท่ากับ 74.07/75.28 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ จึงปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดีขึ้นอีกโดยใช้ข้อมูลจากบันทึกข้อสังเกต ดังนี้ เพิ่มขนาดและเปลี่ยนสีตัวอักษรให้มากขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ (ภาคสนาม) เพื่อหาประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองกับกลุ่มนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดบำรุงธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 และ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 84.59/83.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ นำผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงข้อบกพร่องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่ง โดยปรับแต่งสีของตัวอักษรให้แตกต่างจากพื้นภาพ เพื่อนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการตามมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีสร้างแบบทดสอบ การวิเคราะห์ การประเมินผลทางการศึกษาและเทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ วิเคราะห์หัวข้อวัดที่สัมพันธ์กับเนื้อหา เวลาในการจัดกิจกรรม กำหนดเป็นรายละเอียดในการออกข้อสอบ

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ และนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อฝ่ายวิชาการ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัด โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัด ซึ่งการพิจารณาค่า IOC ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาที่ละเอียดถี่ถ้วนแล้วลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้อง 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง และ -1 เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาแทนค่าในสูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และแปลผลเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 221)

ถ้า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับตัวชี้วัด และ IOC น้อยกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ผลการพิจารณาพบว่า แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.00 แสดงว่าเป็นข้อสอบที่ใช้ได้ทุกข้อ และปรับปรุงในเรื่องความถูกต้องของการใช้ภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 60 ข้อ ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแล้วมาพิมพ์เป็นฉบับร่าง และนำไปทดสอบ (Try-Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดบำรุงธรรม ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งเคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว และไม่ได้เป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นำผลทดสอบมาหาคุณภาพของแบบทดสอบรายข้อ โดยการหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ตามวิธีการของแบรนแนน (Brennan : B Index) ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสม ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ไม่เกิน 1 และค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 (ขวลิต ชูกำแพง, 2550 : 123) ใช้ชุดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อสอบ (ศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์, 2552 : ออนไลน์) ผลการวิเคราะห์ข้อสอบมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.03-0.80 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ -0.78-0.89

3.5 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 ขึ้นไป ไม่เกิน 1 ซึ่งเป็นข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 40 ข้อ นำไปทดสอบกับนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบำรุงธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 16 คน (ที่เหลือ) และนักเรียนโรงเรียนวัดบึงไม้ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 14 คน รวม 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน KR₂₀ (Kuder Richardson-20) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 112) กำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 ใช้ชุดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อสอบ (ศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์, 2552 : ออนไลน์) ผลปรากฏว่า แบบทดสอบมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

3.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เพื่อนำไปใช้ประกอบในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการตามมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เนื้อหาสาระ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

4.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจ โดยลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) กำหนดระดับการประเมินค่า 5 ระดับ

การแปลความหมาย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้เทียบกับเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121)

4.51-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 เขียนข้อคำถามที่ครอบคลุมความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรมและการนำเสนอ 3) ด้านลักษณะรูปลักษณ์ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

4.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ชุดเดิมเพื่อพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับรายการประเมิน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาแทนค่าในสูตรดัชนีความสอดคล้องและแปลผลเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553 : 221)

ถ้า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์ และ IOC น้อยกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ผลการพิจารณาพบว่า แบบประเมินความพึงพอใจมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ และปรับปรุงในเรื่องความถูกต้องของการใช้ภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและจัดพิมพ์แบบประเมินความพึงพอใจฉบับจริง นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนวัดบวรธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับการหาประสิทธิภาพภาคสนาม นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89

4.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้เก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบึงไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมเอกสารการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จากนั้นทบทวนลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. แจกข้อตกลงให้นักเรียนทราบก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ ระยะเวลาดำเนินการ การวัดและประเมินผล และเกณฑ์การให้คะแนน

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ชั่วโมง โดยมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้รายงานสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ เพื่อเก็บข้อมูลความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จำนวน 18 แผน ใช้เวลา 18 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3.4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบบประเมินความพึงพอใจ

4. นำข้อมูลหรือคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ Dependent

3. วิเคราะห์ความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.59/83.58 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีผลการเรียนรู้พัฒนาขึ้นร้อยละ 40.36 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือมากกว่าร้อยละ 25
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.59/83.58 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนการปรับปรุงมาโดยลำดับ ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ โดยมีการศึกษาหลักสูตร ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี หลักการและแนวคิด วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ เพื่อเขียน รายละเอียดของชุดกิจกรรม และออกแบบการนำเสนอ โดยศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้และเลือกข้อดีของทุกรูปแบบมาผสมผสานและปรับใช้ คือ การสร้างตัวอักษรต้องมีขนาดเหมาะสม รูปแบบตัวอักษร การสื่อความหมาย งานประณีตมีศิลปะ สี ใช้หลักการที่ได้จากผลการวิจัยต่างๆ เพื่อส่งผลถึงการรับรู้และการเรียนรู้ของนักเรียน ทุกขั้นตอนมีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำผลมาปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน ซึ่งทุกขั้นตอนได้มีการปรับปรุงจนได้บทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Brawley (1975 : 4280-A) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ชุดการเรียนแบบสื่อประสมปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการเรียน มีผลการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้ชุดการเรียน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเชื่อถือได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้กระตุนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งจากความแปลกใหม่ของบทเรียน และการได้ลงมือปฏิบัติ เป็นตัวกระตุ้นนักเรียนให้อยากเรียนตลอดเวลา เมื่อจบบทเรียนสามารถฝึกปฏิบัติหรือทบทวนได้ด้วยตนเองโดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการสนองต่อการเรียนรู้รายบุคคลได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญประภา มีเพียร (2557 : 74) และกชกร พัฒเสมา (2558 : 59) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้พัฒนาขึ้นร้อยละ 40.36 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือมากกว่าร้อยละ 25 ทั้งนี้ เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

มาตรฐาน 80/80 นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนรู้ ที่น่าสนใจ ในแต่ละบทเรียนมีเนื้อหาและ กิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติอย่างหลากหลาย นักเรียนสามารถทราบ ผลการเรียนรู้ได้ทันทีเมื่อจบบทเรียนแต่ละเรื่อง นักเรียนจึงพยายามที่จะพัฒนาตนเองให้มีคะแนนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Farkas (2002 : 1243-A) ที่ ได้ศึกษาผลของวิธีการสอนแบบปกติและการสอนโดยใช้ ชุดการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติการเอาใจใส่ในการเรียนและความสามารถในการแปลความหมายของนักเรียนชั้นปีที่ 7 ผลการศึกษาพบว่า ในด้าน ผลสัมฤทธิ์ชุดการสอนที่มีสื่อหลากหลายทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแปลความหมายดีขึ้น

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกรายการประเมินนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการ พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้มีจุดเด่น มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เหมาะสมกับระดับชั้นหรือระดับความรู้ มีความง่ายเหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน การจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความน่าสนใจ และด้านกิจกรรมและการนำเสนอของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสม น่าสนใจ คำสั่งการใช้งานมีความชัดเจน และสื่อให้เข้าใจได้ง่าย ทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริงเมื่อเรียนจบบทเรียน

4.2 ด้านลักษณะรูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความน่าสนใจ ขนาดพอเหมาะ รูปแบบและขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สามารถอ่านได้ชัดเจน สีและรายละเอียดในเล่มมีผลทำให้นักเรียนมีความสนใจและเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียนมีความสะดวกในการใช้บทเรียน สามารถใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน โรงเรียน สามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลาหรือเมื่อมีเวลาว่าง สอดคล้องกับ Edward (1975 : 43) ที่ได้กล่าวถึงการวิจัยของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ว่า มีการเปรียบเทียบผลการเรียนในเรื่อง “ประสบการณ์ในการสอนแบบจุลภาค” โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และได้รับคำแนะนำของครู กับการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้แนะนำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน แบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 25 คน ผลการทดลองปรากฏว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีผลการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้นำ ถ้าชุดการเรียนนั้นได้สร้างขึ้นอย่างถูกต้องตามกระบวนการ แล้วผู้เรียนจะสามารถเรียนด้วยตนเองได้ผลดีเช่นกัน

4.3 ด้านการวัดและประเมินผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2010 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบฝึกหัดหลังบทเรียนแต่ละเรื่องมีความเหมาะสม แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนสอดคล้องกับบทเรียน มีความง่ายพอเหมาะ และสามารถประเมินนักเรียนได้ตามสภาพจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนสอนทุกครั้ง โดยศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้เข้าใจ เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด และเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อม เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2. สำหรับนักเรียนที่เรียนดีหรือเก่งมักจะทำกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เร็วกว่านักเรียนที่เรียนอ่อน ดังนั้นจึงมีเวลาว่าง ครูควรหากิจกรรมอื่นนอกเหนือจากบทเรียนมาเสริมให้นักเรียนกลุ่มนี้ หรือให้คำแนะนำกับเพื่อนนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า

3. นักเรียนสามารถศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยตนเอง นอกเหนือจากการเรียนในชั่วโมงเรียน หรือใช้เป็นแหล่งในการค้นคว้าข้อมูล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีผลต่อทักษะการบวนการคิด

2. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีให้ครบทุกสาระ และมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นรูปแบบบทเรียนออนไลน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ตลอดจนมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้โดยวิธีอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กชกร พัฒเสมา. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชวลิต ชูกำแพง. (2550). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .

เพ็ญประภา มีเพียร. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์

ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ระวีวรรณ ศรีศรีรามศรี. (2551). เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2550). หลักสูตรและวิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์. (2552). ชุดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อสอบ. [Online]. Available :

<http://202.29.238.187/saksit/>. [2559, ธันวาคม 30].

สมนึก ภัททิยธนี. (2553). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. กทม. : ประสานการพิมพ์.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน

อาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์. (2550). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : บิ๊ก พอยท์.

Brawley, Oleta Daniels. (1975). A Study Evaluation the Effect of Using Multimedia Instructional Modules to Teach Time Telling to Retard Learners. Dissertation Abstracts, 35 (5), 4280-A.

Edward Clifford H. (1975). Changing Teacher Behavior through Self-Instruction and Supervised Micro Teaching in a Competency Based Program. The Journal of Educational Research.

Farkas, R.D. (2002). Effect (s) of traditional versus learning styles instructional methods on seventh Grade student achievement, attitudes, empathy, and transfer of skills through a study of the holocaust. Dissertation abstracts international, 63 (4), 1243-A.

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์
รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
LEARNING MANAGEMENT USING TEACHING MATERIALS ON THE GROUP
DANCE, RABUM DAOWADENG IN THAI DRAMATIC ART COURSE, DRAMA 3,
COURSE CODE SOR 32207, MATTHAYOMSUKSA 5

ลภัสรดา โพธิ์แส¹

Lapusrada Phosae¹

*Corresponding author Email : rda3110814@gmail.com

(Received : July 4, 2020 ; Revised : August 8, 2020 ; Accepted : September 23, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน 3) เพื่อศึกษาร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติทำรำก่อนเรียนและหลังเรียน และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนหญิง สาขานาฏศิลป์ไทย เฉพาะละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.23–0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.25–0.88 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 แบบประเมินต่างๆ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81/83.11 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน ได้ร้อยละ 61.33 ส่วนคะแนนหลังเรียนได้ร้อยละ 83.11

3. ค่าร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติทำรำหลังเรียน ได้ร้อยละ 53.06

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.53, \sigma = .46$)

คำสำคัญ : นาฏศิลป์ไทย, ระบำมาตรฐาน, ระบำดาวดึงส์

¹ครูชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, Professional Level Teachers; Department of Music, Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

Abstract

The objectives of this thesis paper were as follows: 1) to create and find the effectiveness of learning management using teaching materials, 2) to compare the learning achievement before and after learning management using teaching materials, 3) to study the percentage of progress between pre and post study skills in practice and 4) to study students' satisfaction towards learning management using teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 students. The research target group were 15 female students enrolled in Thai Dramatic Art, only Lakhon Phra, Matthayomsuksa 5, Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts, Semester 1, academic year 2017. The tools used in the study were course teaching materials, academic achievement test which have shown difficulty level (p) from 0.23–0.80 and discriminant power (r) from 0.25–0.88, with a confidence value of 0.88 and above, Various assessments form and the student satisfaction assessment form has shown a confidence value of 0.69. The statistics used for data analysis were E_1/E_2 efficiency, Percentage, Mean, Standard Deviation.

The results were as follows:

1. The efficiency of learning management using the teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 was effective as 82.81/ 83.11, which met the established 80/80 criteria.
2. The learning achievement of students who studied by using the teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 students after studying has shown higher level than the pre study scores. The students' achievement scores were 61.33 percent, while 83.11 percent of the post study scores.
3. The percentage of progress of the skills for performing “tharam” after study was 53.06%.
4. The students' satisfaction with learning management using teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 were satisfied at the highest level ($\mu = 4.53$, $\sigma = .46$).

Keywords : Thai Dramatic Art, The Group Dance, Rabum Dowwadurng

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติเป็นแหล่งรวมของศิลปะแขนงต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน นาฏศิลป์เป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสร้างความบันเทิงใจ เป็นเครื่องล่อมเกลารจิตใจสำหรับมนุษย์ และมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ในพิธีกรรมต่างๆ อีกทั้งยังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับจิตใจสภาพความเป็นอยู่ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นไทย ความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของชาติได้มีการถ่ายทอดมาจากมรดกทางภูมิปัญญาของโบราณจารย์สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน จากความสำคัญนี้จึงควรมีการส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยด้านนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2579 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ

และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ระบุไว้ว่า แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายด้านผู้เรียนไว้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ และความสามารถ กรอบ มี วินัย คุณธรรม จริยธรรม ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2579 นั้น ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทในการศึกษา คือ สร้าง ผลผลิต จัดหา แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน นักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ จำกัดเวลาและสถานที่ เนื่องจากการศึกษาจะช่วยสร้างคน ครูจึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างพลเมืองที่ดีของประเทศ โดย ให้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะทำให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ เพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ และสิ่งที่สำคัญคือสืบทอดศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของชาติให้คงอยู่คู่ชาติให้มีการรักษาความเป็นชาติไว้ อย่างมั่นคง ครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนา การศึกษาประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553 : 7-15) ที่ได้รับไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 1 มาตรา 7 บัญญัติไว้ว่า ในปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาททางการศึกษาทุกระดับชั้น ทุกสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็น วิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และวิชาศิลปะอย่างดนตรีและนาฏศิลป์ เพื่อช่วยพัฒนาวิชา ความรู้ทางศาสตร์แขนงต่างๆ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว วิธีเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีมีหลายรูปแบบ เช่น ศึกษาจาก ตำรา หนังสือ วิดีทัศน์บันทึกภาพ และวีดิทัศน์บันทึกเสียงด้วยตนเอง ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่ต้องคิดสร้างสรรค์ พัฒนาสื่อ การสอนโดยการนำสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน กระตุ้นความสนใจในการ เรียน โดยนำวิธีการสอนแบบเดิม คือ การสอนอธิบายและสาธิต ซึ่งยังคงความสำคัญยิ่งในการสอนรายวิชาทักษะปฏิบัติ เช่นกัน ครูจึงยังคงต้องมีการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะปฏิบัติต่างๆ นำเข้ามาผสมผสานกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ มีความเป็นเลิศด้านทักษะและบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่หลักสูตร กำหนด นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ใน หมวด 4 ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่ง ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มาตรา 22 ได้ให้หลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุก คนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 24 ได้กำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้าน ต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียนรู้ที่หลากหลาย และให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม มีหน้าที่หลักในการ จัดการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาชีพด้านนาฏศิลป์ ดนตรีทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปัจจุบันเปิดหลักสูตรศึกษา

ศาสตรบัณฑิต จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์และเผยแพร่ด้านนาฏศิลป์ ดนตรีไทย และได้ยึดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปสาขานาฏศิลป์ไทยละคร ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 เข้าใจหลักการฝึกหัดเบื้องต้น นาฏยศัพท์ ประวัติความเป็นมาและองค์ประกอบต่างๆ และมาตรฐานที่ 2 มีทักษะในการปฏิบัติการฝึกหัดเบื้องต้น ทำนาฏยศัพท์ ทำรำชุดต่างๆ ได้ถูกต้องตามแบบแผน มุ่งเน้นให้นักเรียน มีความรู้ ความสามารถด้านทฤษฎีและมีทักษะปฏิบัติได้อย่างสวยงาม สม่กับเป็น “มืออาชีพงานศิลป์”

ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปสาขานาฏศิลป์ไทยละคร มาเป็นเวลา 12 ปี พบว่า มีปัญหาในชั้นเรียนหลายประการ ตัวอย่างที่สำคัญ เช่น เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เกรด 4 ไม่ถึงร้อยละ 50 ของนักเรียนทั้งหมด ขาดเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติท่ารำระบำมาตรฐาน ชุด ระเบิดดาวตีสได้ ขาดลีลาท่ารำทำให้ท่ารำไม่สวยงาม การศึกษาในครั้งนี้สืบเนื่องมาจากเจตนารมณ์ในการสร้างเอกสารประกอบการสอนสำหรับผู้เรียนเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปสาขานาฏศิลป์ไทยละคร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำหนดให้เพลงระบำมาตรฐาน ชุด ระเบิดดาวตีส เป็นเพลงมาตรฐานที่บังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนทั้งด้านความรู้ และด้านปฏิบัติ ในฐานะครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และฝึกฝนทักษะให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ นาฏศิลป์ไทย เอกสารการสอน การปฏิบัติ ท่ารำเพลงระเบิดดาวตีสจึงเป็นแนวทางที่ผู้รายงานเลือกใช้ โดยวิเคราะห์จาก 1) เป็นระเบียบที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้ความเพียรพยายามที่จะสามารถเรียนรู้และปฏิบัติท่ารำมาตรฐาน ชุด ระเบิดดาวตีสให้สวยงามได้ ซึ่งหากผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติท่ารำเพลงระบำมาตรฐาน ชุด ระเบิดดาวตีสได้แล้ว เชื่อว่าจะสามารถเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยในชั้นสูงต่อไปได้อย่างมั่นใจและภาคภูมิใจ และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และควรได้รับการพัฒนาในด้าน การเรียนการสอน แต่ได้พบสภาพปัญหาจากการผลิตคู่มือเอกสารที่เป็นผลงานทางวิชาการที่ยังไม่เพียงพอ คือ ขาดคู่มือเอกสาร ตำราในการศึกษา ค้นคว้า หรือเติมเต็มให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำเอกสารประกอบการสอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดเอกสารการสอนดังกล่าว ทั้งเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยละคร มีความรู้และมีทักษะปฏิบัติท่ารำ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบิดดาวตีส รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบิดดาวตีส รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติท่ารำก่อนเรียนและหลังเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบิดดาวตีส รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนหญิง สาขานาฏศิลป์ไทย (ละครพระ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน

2. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1.ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3. ทักษะปฏิบัติทำรำนองนักเรียน และ 4. ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหา ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทย ละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 บทเรียน ได้แก่ บทที่ 1 ระเบียบ รำ ฟ้อน บทที่ 2 ระเบียบมาตรฐาน ชุด ระเบียบการตั้งสั บทที่ 3 ขับร้องเพลงระเบียบการตั้งสั บทที่ 4 นาฏยศัพท์ และบทที่ 5 กระบวนท่ารำ ระเบียบมาตรฐาน ชุด ระเบียบการตั้งสั

4. ระยะเวลา ได้แก่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สัปดาห์ที่ 4-7 ระหว่างวันที่ 5-30 มิถุนายน 2560 จำนวน 48 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด 5 บทเรียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำนองเรียนและหลังเรียน แบบประเมิน (Rubric score) จำนวน 6 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประเมิน 4 ด้าน จำนวน 16 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพวิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนรู้อยู่ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3

1.2 วิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหา จุดประสงค์ และจำนวนชั่วโมงที่ดำเนินการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 และศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนาฏศิลป์ไทยละคร และระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั และจัดทำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งสั รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยขอคำแนะนำจากท่านผู้เชี่ยวชาญ

1.3 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำแผนการจัดการการเรียนรู้ และสร้างเครื่องมือตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ 2) สาระสำคัญ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สาระการเรียนรู้ 7) กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นวิเคราะห์ และขั้นสรุปและประเมินผล 8) สื่อการเรียนรู้ 9) แหล่งการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล 11) หมายเหตุ/ข้อเสนอแนะ 12) บันทึกผลหลังการสอน และ 13) ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นต่อหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีพ สาขานาฏศิลป์ไทยละคร หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ไทย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำ และขออนุญาตใช้แผนการจัดการเรียนรู้

1.5 จัดทำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบทดสอบและแบบประเมินทักษะให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องตามโครงสร้างและเนื้อหา ประกอบด้วย นางรติวรรณ กัลยาณมิตร ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ นางไพเราะ แสงเปล่ง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลป์พลบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และนางพิรพรรณ ถิ่นกาญจน์ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผลการประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

1.6 นำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 คน เพื่อประเมินผลการใช้ ความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการวัดและประเมินผล และระยะเวลาการใช้แล้วนำมาปรับปรุง

1.7 นำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน ซึ่งผู้รายงานเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง กลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน มาศึกษาเอกสารประกอบการสอน โดยใช้เวลา 48 ชั่วโมง พบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 1 คน เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจยาก บางส่วนไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การอธิบายทำรำไม่ละเอียดทำให้ ไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้ รูปภาพไม่ชัดเจน และบางภาพซ้ำซ้อนกัน แบบฝึกหัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ผู้รายงานจึงนำเอกสารประกอบการสอนมาปรับปรุงแก้ไข

1.8 นำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชา นาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยละครพระ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผล และระยะเวลาการใช้ แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.3 หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนดังนี้

1) นำแบบทดสอบที่ปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบขอบเขต และความครอบคลุมเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ด้วยการใช้ดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (index of item objective congruence; IOC) เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ถ้า $IOC \geq .5$ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < .5$ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นวัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน ผู้รายงานสุ่มแบบเจาะจงโดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง กลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน เพื่อหาศึกษาความเหมาะสมด้านภาษาและระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ แล้วนำผลมาปรับปรุง

3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Simple Item Analysis (SIA) โดยชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบเรื่อง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากรายข้อ และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของข้อสอบทั้งฉบับตามวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ค่าความยาก เป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.23–0.80 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ และค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.25–0.88 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน มีค่าเท่ากับ 0.88

4) คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากทั้งหมด 40 ข้อ ให้เหลือเพียง 30 ข้อ โดยวัดจากคุณภาพของข้อสอบตามเกณฑ์

3. แบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ระหว่างเรียน ได้แก่

1) แบบทดสอบ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบระหว่างเรียนเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2) แบบฝึกหัด เป็นแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ได้แก่ แบบเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 10 ข้อ และแบบโยงเส้นจับคู่คำที่สัมพันธ์กับรูปภาพ จำนวน 10 ข้อ

3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

4) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

5) แบบประเมินทักษะการขับร้อง เรื่อง การขับร้องเพลงระบายดาวดิงส์ เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

6) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง นาฏยศัพท์ เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

7) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง กระบวนท่ารำ ระบายมาตรฐาน ชุด ระบายดาวดิงส์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพวิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 หาคุณภาพของแบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1) นำแบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ที่ปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบขอบเขต และความครอบคลุมเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ด้วยการใช้ดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (index of item objective congruence; IOC) เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ถ้า $IOC \geq .5$ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < .5$ แสดงว่า ข้อสอบนั้นวัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำมาปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2) นำแบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ไปใช้กับนักเรียน สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เฉพาะละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน ซึ่งผู้รายงานคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง กลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสมด้านภาษาและระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ แล้วนำผลมาปรับปรุง

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ออกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐานระบํ้าดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจ ร่างข้อคำถาม และนำไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน นำผลมาปรับปรุง แก้ไข และจัดพิมพ์ และนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจ ที่ปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ระดับความพึงพอใจ และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ดัชนี IOC เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อคำถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 15 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.69

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยใช้ออกสารประกอบการสอน จำนวน 30 ข้อ บันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

2. ให้นักเรียนทดสอบการปฏิบัติท่ารำ โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติก่อนเรียน บันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

3. ให้นักเรียนเริ่มศึกษาเอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้น และปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนด ในการศึกษาเอกสารประกอบการสอนจะมีทั้งเนื้อหาวิชาและการปฏิบัติ นักเรียนต้องทำให้ครบ โดยเฉพาะในส่วนของภาคปฏิบัติจะทดสอบพื้นฐานในการรำและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมในเอกสารประกอบการสอนแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูประเมินตามแบบประเมินต่างๆ แล้วบันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนระหว่างเรียน

4. ให้นักเรียนทดสอบการปฏิบัติท่ารำ โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติหลังเรียน บันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังเรียน

5. เมื่อนักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนเสร็จแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยใช้ฉบับเดียวกัน ครูบันทึกผลคะแนนเป็นคะแนนหลังเรียน

6. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำผลคะแนนการตอบของนักเรียนมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยหาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ด้วยวิธีการ ดังนี้

1.1 นำคะแนนจากการประเมินระหว่างเรียนของนักเรียนแต่ละคนมารวมกันแล้วคำนวณหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรกว่ามีค่าเท่าใด ตามสูตร E_1 / E_2

1.2 นำคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติและคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนมารวมกันแล้วคำนวณหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลังว่ามีค่าเท่าใด ตามสูตร E_1 / E_2

2. วิเคราะห์สถิติเชิงบรรยายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81/83.11 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน ได้ร้อยละ 61.33 ส่วนคะแนนหลังเรียนได้ร้อยละ 83.11

3. ค่าร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติทำรำหลังเรียน ได้ร้อยละ 53.06

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.53, \sigma = .46$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิ่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81/83.11 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ทั้งนี้เนื่องจากผู้รายงานได้หาวิธีการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างหลากหลายโดยจัดทำเอกสารประกอบการสอนเพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอน มีการศึกษาหลักสูตรวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาครอบคลุมครบถ้วน จัดกิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

เนื้อหาเข้าใจง่าย เขียนอธิบายภาพนาฏยศัพท์ และภาพท่าร่ายรำดาวดึงส์อย่างละเอียดชัดเจน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ ผู้รายงานได้ประเมินตามขั้นตอนและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นให้มีข้อบกพร่องน้อยที่สุด โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหาพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมจึงส่งผลให้เอกสารประกอบการสอนมีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับจันทร์หา เอี้ยวภูเก็ด (2550 : บทคัดย่อ) ในเอกสารประกอบการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสานนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว (เอี่ยมแสงโรจน์) ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.12/85.86 สอดคล้องกับอุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์ (2553 : 48) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีค่าเท่ากับ 84.52/86.09 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสอดคล้องกับชลทิพย์ แต่งอ่อน (2557 : 70-71) ทำการศึกษาเอกสารประกอบการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย ละคร 5 รหัสวิชา ศ 33207 การแสดงเป็นชุดเป็นตอน เรื่อง อิเหนา ตอน ย่าหรีดตามนกยูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.26/83.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนมีการสร้างตามขั้นตอน แบบทดสอบและ แบบประเมินต่างๆ มีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการทดลองใช้และหาความเชื่อมั่นก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา สอดคล้องกับพรรณกร รุจิโรจน์วงศ์ (2550 : 52) ได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอน ชุดเรียนรู้รายรำเบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน ชุดเรียนรู้การรำเบื้องต้นมีผลการเรียนหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (เชื่อมั่นได้ร้อยละ 99) สอดคล้องกับอุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์ (2553 : 48) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 พบว่า ก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 นักเรียนทั้ง 39 คน ได้คะแนนจากการสอบรวมก่อนการเรียน 873 คะแนน ($\mu = 22.38$, $\sigma = 2.09$) และภายหลังการใช้ นักเรียนทั้ง 39 คน ได้คะแนนจากการสอบรวม 1,343 คะแนน ($\mu = 34.44$, $\sigma = 1.76$) และยังสอดคล้องกับอาทิตย์ สุตาบุตร (2553 : ก) พัฒนาเอกสารประกอบการสอนเรื่อง มาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง มาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านร้อยละความก้าวหน้าทักษะปฏิบัติทำรำของนักเรียนหลังเรียน ได้ร้อยละ 53.06 มีเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจคือ มีความก้าวหน้าร้อยละ 25 ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนมีการสร้างตามขั้นตอน มีวิธีทัศน์ประกอบการสอนระบำดาวดึงส์ ทำให้ผู้เรียนมีตัวอย่างในการปฏิบัติทำรำ มีการเขียนอธิบายกระบวนการทำรำที่ชัดเจน ครบถ้วน แบบประเมินทักษะปฏิบัติได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริงประกอบกับผู้รายงานได้กระตุ้นและ

ปลูกฝังให้นักเรียนขยันหมั่นฝึกซ้อม ทำซ้ำ ผู้เรียนมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนเป็นอย่างดี มีความขยันในการฝึกซ้อมทำซ้ำจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติทำซ้ำของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์

4. ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = .46$) เนื่องจากผู้รายงานดำเนินการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเป็นกันเอง กระตุ้นผู้เรียน ให้รางวัลและชื่นชมผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ กล้าถาม กล้าแสดงออก สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับจันทร์หา เอี้ยวภูเก็ด (2550) ทำการศึกษาเอกสารประกอบการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ศิลานาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว (เอี่ยมแสงโรจน์) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์สูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ โดยวิธีการสอนตามแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับอุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์ (2553 : 48) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบดาวดิงส์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบดาวดิงส์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.36$) และสอดคล้องกับอาทิตย์ สุตาบุตร (2553 : ก) ได้พัฒนาเอกสารประกอบการสอน เรื่อง มาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง มาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$ S.D = 0.68)

ผลการทดลองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจทางเนื้อหาวิชาและความสามารถทางทักษะปฏิบัติได้อย่างแม่นยำถูกต้องตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทยละคร นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงได้ปลูกฝังความมีวินัย ความรับผิดชอบในห้องเรียน รู้จักการค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและตระหนักถึงความสำคัญในศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของชาติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติเอกนาฏศิลป์ไทยละครสูงขึ้น

2. การนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้จัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องกำกับดูแลใกล้ชิดเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนได้ทันทีที่ผู้เรียนสงสัย

3. การนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปฝึกทักษะทำซ้ำด้วยตนเอง ควรใช้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

ประกอบการสอนเพื่อดูตัวอย่างกระบวนการทำรำต่างๆ และครูผู้สอนควรดูความถูกต้องของท่ารำในการปฏิบัติท่ารำของนักเรียนด้วย

4. การประเมินทักษะท่ารำ ครูควรดำเนินการตามแบบประเมินและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และครูควรเป็นผู้ดำเนินการสอนนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักความรับผิดชอบต่อการเรียนในการใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้ตามที่ตนถนัดได้ทุกที่ ทุกเวลา และตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำแนวทางการสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนไปสร้างในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ ในรายวิชานาฏศิลป์ให้ครบถ้วนต่อไป และควรมีการนำเนื้อหาไปทดลองสร้างเป็นสื่อประเภทมัลติมีเดียเพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนกับการสอนโดยสื่อประเภทอื่นๆ และควรมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาในเรื่องอื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษาขานาฏศิลป์ไทยละครให้ครบถ้วน

เอกสารอ้างอิง

จันทร์หา เอี้ยวภูเก็ด. (2550). รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลีลา นาฏศิลป์

ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระที่ 3 นาฏศิลป์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

ชลทิพย์ แต่งอ่อน. (2557). รายงานการใช้เอกสารประกอบการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย ละคร 5 รหัสวิชา

ศ 33207 การแสดงเป็นชุดเป็นตอน เรื่อง อิเหนา ตอน ย่าหรีนตามนกยูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

พรรณกร รุจิโรจน์วงศ์. (2550). รายงานการพัฒนาและผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน ชุดเรียนรู้

การรำเบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

อาทิตย์ สุดาบุตร. (2553). เอกสารประกอบการสอน เรื่อง รำมาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)”

รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยาลัยนาฏศิลป์

พัทลุง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

อุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์. (2553). รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7

รหัส ศ 42208 เรื่อง ระบำแววพชนี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2. วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579. กรุงเทพฯ : บริษัท

พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

รายงานการพัฒนาชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น

(ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีปีพาทย์

REPORT ON THE DEVELOPMENT OF A TEACHING SET OF THE DEAWRANADEKPLANGNOKKAMINSAMCHAN (KRUSAKON KEAWPENKAS), PI PHAT 6 COURSE, COURSE CODE SOR 33210, MATHAYOMSUKSA 6 STUDENTS, DEPARTMENT OF PI-PHAT PROFESSION

สุพัตชา ผดุงสุทธิ¹

Suphatcha Phadungsut¹

*Corresponding author Email : suphatchaphadungsut@gmail.com

(Received : July 12, 2020 ; Revised : August 18, 2020 ; Accepted : September 23, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีปีพาทย์ 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีปีพาทย์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีปีพาทย์ กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาขาวิชาปีพาทย์ วิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ชุดการสอน 2) แบบทดสอบ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน 4) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 6) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน หลังจบกระบวนการเรียนรู้ นำผลคะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Simple Item Analysis (Sia) ของนายชยุตย์ ภิรมย์สมบัติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามสูตรของ Cronbach สูตร E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และ t-test แบบ Dependent

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.78/85.13 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภาคทฤษฎี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้คะแนนจากการสอบ ร้อยละ 83.08 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่กำหนดไว้

¹ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, Senior Professional Level Teachers; Lopburi College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

3. ความพึงพอใจของนักเรียนเรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เตี้ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : ชุดการสอน, เตี้ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น, วิชาชีปปี่พาทย์

Abstract

The objectives of this thesis paper were as follows: 1) to find the effectiveness of the teaching set of the DeawRanadekPlangNokkaminSamchan (KruSakon Keawpenkas), Pi Phat 6 Course, course code sor 33210, Mathayomsuksa 6 students, Department of Pi-Phat Profession, 2) to study the learning achievement of the students who enrolled in the course using a teaching set of the DeawRanadekPlangNokkaminSamchan (KruSakon Keawpenkas), Pi Phat 6 Course, course code sor 33210, Mathayomsuksa 6, Department of Pi-Phat Profession both in theory and in practice and 3) to study the satisfaction of the students who enrolled in the course using a teaching set of the DeawRanadekPlangNokkaminSamchan (KruSakon Keawpenkas), Pi Phat 6 course, course code sor 33210, Mathayomsuksa 6 students, Department of Pi-Phat Profession. The research target group were 13 Matthayomsuksa 6 student enrolled in Pi-Phat Course in Lopburi College of Dramatic Arts, Semester 2, academic year 2015. The sample was obtained through Purposive Sampling. The tools used in the study were 1) teaching set, 2) test, 3) learning behavior observation form, 4) practical skill assessment, 5) learning achievement test and 6) student satisfaction assessment form. After completing the learning process, scores were used for data analysis with Mr. Chayut Piromsombat's Simple Item Analysis (Sia) Program. The statistics used for data analysis were Alpha Coefficients following Cronbach formula, E_1/E_2 formula, Mean, Standard Deviation, Percentage Average, and Dependent t-test statistics.

The results were as follows:

1. The teaching set of the DeawRanadekPlangNokkaminSamchan (KruSakon Keawpenkas), Pi Phat 6 Course, course code sor 33210, Mathayomsuksa 6 was effective as 83.78/85.13 according to the hypothesis set.

2. The academic achievement of students in theory after studying has shown higher level at .05 significant level, according to the hypothesis set and the achievement score in practice, the target group of students received 83.08% of the score which was higher than the specified 80% criteria.

3. The students satisfaction with the teaching set of the DeawRanadekPlangNokkaminSamchan (KruSakon Keawpenkas) has overall shown mean of the satisfaction which was at the highest level ($\bar{X} = 4.63$), according to the hypothesis set.

Keywords : Teaching Set, DeawRanadekPlangNokkaminSamchan, Piphat Profession

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก มีการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ เข้ามาใช้ในการศึกษาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าในอินเทอร์เน็ตมีเว็บไซต์เกี่ยวกับศิลปะด้านดนตรีไทยจำนวนมาก ซึ่งดนตรีไทยถือเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทย เป็นเอกลักษณ์ของไทยอย่างหนึ่ง นับเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งที่ช่วยกล่อมเกลาจิตใจของคนให้มีความสุข มีความเบิกบาน แจ่มใส จึงสมควรที่จะส่งเสริมให้เยาวชนได้มีการเรียนรู้และสืบทอดต่อไป ดังที่ประทีป เล้ารัตนอารีย์ (2548 : 58) กล่าวว่า ดนตรีไทยถือเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณเป็นมรดกตกทอดซึ่งบรรพบุรุษได้ศึกษาและอนุรักษ์สืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ ดนตรีกำเนิดขึ้นมาเมื่อไรคงไม่สามารถกำหนดแน่นอนลงไปได้ แต่เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับมวลมนุษยชาติและมีการวิวัฒนาการขึ้นตามลำดับ ประโยชน์ของดนตรีนั้นมีใช้แต่เพื่อการสนุกเฮฮาชั่วคราวเท่านั้น แก่นที่เป็นคุณค่าอันเนิ่นนานนั้นมีมากมาย นอกจากนี้สมพงษ์ กาญจนผลิน (2539 : 1) ให้ความเห็นว่าดนตรีไทยนอกจากจะมีคุณค่าสากลเคียงดนตรีของชาติอื่นๆ แล้วดนตรีไทยยังเป็นสมบัติอันล้ำค่าของไทยที่ควรแก่การส่งเสริม เผยแพร่ และอนุรักษ์ให้คงอยู่ คู่บ้านคู่เมืองสืบไปและทรงวิทย์ แก้วศรี (2533 : 5) กล่าวว่า ดนตรีเป็นสิ่งที่มีความเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติแสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติที่มีจิตใจสูง มีวัฒนธรรม มีระเบียบแบบแผนของตนเองเป็นสัญลักษณ์หนึ่งในสื่ออย่างอันบุคคลผู้มีอารยธรรมทั้งหลายไม่พึงดูหมิ่นและควรให้เกียรติแก่กัน ได้แก่ เครื่องแต่งกาย ดนตรี ภาษาและอาหารชาติใดไร้เสียซึ่งเอกลักษณ์สื่ออย่างดังกล่าวมานี้ ก็หาเหลือสิ่งอันควรภาคภูมิใจให้ลูกหลานไม่ เป็นชาติป่าเถื่อนไร้อารยธรรมหาเมื่อสระเป็นไทแก่ตนเองไม่

ปัจจุบันวัฒนธรรมของต่างชาติได้เข้ามาเผยแพร่อยู่ในหมู่เยาวชนทำให้มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทยเยาวชนให้ความสนใจน้อยมาก สิ่งหนึ่งที่จะช่วยกันสืบทอดไว้ได้ คือ ระบบการศึกษา ซึ่งมีกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม ได้บรรจุไว้ในระบบการศึกษาดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 3-15) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545 หมวด 1 มาตรา 7 บัญญัติไว้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชาติ ให้ความรู้เริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ในหมวด 4 มาตรา 22 ได้ให้หลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในมาตรา 24 ได้กำหนดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียนรู้ที่หลากหลาย และให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่และมาตรา 26 กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่าให้พิจารณาจากการพัฒนา การเรียนรู้ ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการจัดการศึกษา

วิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะทางด้านนาฏดุริยางคศิลป์ทั้งไทยและสากล มีหน้าที่ในการอนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์และ

เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรี (ห้องเรียนเครือข่ายวิทยาลัยนาฏศิลปบุรี) ตามลำดับ

จากประสบการณ์การสอนของวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยา มาเป็นเวลา กว่า 18 ปี การเรียนการสอนในรายวิชาชีววิทยาเป็นวิชาที่ต้องใช้เรียนทั้งด้านความรู้และด้านทักษะปฏิบัติ ส่วนใหญ่ ยังคงใช้การต่อเพลงในลักษณะการเลียนแบบจากครู ซึ่งเป็นวิธีการสืบทอดกันมาแต่โบราณ ซึ่งต้องอาศัยความจำและความเข้าใจของผู้เรียนเป็นหลัก ปัจจุบันมีหลักสูตรกำหนดทั้งด้านความรู้และด้านทักษะปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน และเพลงที่สำคัญหนึ่งในนั้น คือ เพลงเดี่ยว ซึ่งในหลักสูตรกำหนดไว้ ตามคำอธิบายรายวิชา ฝึกปฏิบัติเพลงเดี่ยว เช่น เพลงนกขมิ้น พญาไศก มุล่ง สารถิ แคมมอญ เป็นต้น ซึ่งผู้ที่จะบรรเลงเพลงเดี่ยวได้นั้นจะต้องมีเทคนิคการบรรเลงที่ดีจึงจะสามารถบรรเลงเดี่ยวได้ จากการสอนที่ผ่านมาพบว่านักเรียนสาขาชีววิทยาส่วนใหญ่ชอบเรียนวิชาปฏิบัติเพียงอย่างเดียว ไม่ชอบอ่านหนังสือ แต่การปฏิบัตินั้นก็ยังไม่สามารถบรรเลงเพลงเดี่ยวได้เนื่องจากนักเรียนขาดสื่อในการเรียนการสอน ขาดคู่มือในการฝึกซ้อม ทำให้จำทำนองเพลงไม่ได้ นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ประกอบกับครูเร่งต่อเพลงให้ครบตามหลักสูตรทำให้ต่อเพลงไม่ทัน ทำให้ไม่มีเวลาฝึกซ้อม ขาดการพัฒนาฝีมือให้ดีขึ้นไปอีก

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงได้แนวคิดในการที่จะสร้างสื่อโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยเพื่อเป็นตัวอย่างสาธิตการบรรเลงให้นักเรียนได้ศึกษา ได้ฝึกปฏิบัติตาม ได้เรียนรู้วิธีการบรรเลงเรียนรู้ทำนองเพลงและกลวิธีพิเศษในการบรรเลง โดยเน้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และฝึกนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนจึงได้ผลิตสื่อการสอนให้นักเรียน โดยจัดทำชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยา สำหรับครูผู้สอนและนักเรียนใช้เป็นคู่มือและเครื่องช่วยสอนได้อย่างสะดวกโดยเฉพาะเทคนิคการบรรเลงเพลงเดี่ยวที่ต้องอาศัยตัวแบบในวิดีโอ ตลอดจนมีแนวทางการสอนที่เป็นขั้นตอนและดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาชีววิทยา 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาชีววิทยา 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาชีววิทยา 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยา

สมมุติฐานงานวิจัย

1. ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาชีววิทยา 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาชีววิทยา 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่นำมาสร้างชุดการสอน คือ ชื่อหน่วยเพลงเดี่ยว เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค)

4. ระยะเวลา ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ระหว่างวันที่ 26 มกราคม - 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 จำนวน 24 ชั่วโมง ใช้เวลาในการสอน 2 สัปดาห์ ละ 12 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย

1.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค)

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน จำนวน 24 ชั่วโมง

1.3 เอกสาร เป็นโน้ตแบบฝึกทักษะ โน้ตเพลงทำนองหลักนกขมิ้น 3 ชั้น โน้ตเดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2. แบบทดสอบและแบบประเมิน ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบความรู้ (พุทธิพิสัย) คือ แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ชุดๆ ละ 10 ข้อ สำหรับสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน (จิตพิสัย) มีรายการประเมิน 5 รายการ

2.3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เพื่อทดสอบการปฏิบัติของผู้เรียนในการปฏิบัติ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับสอบวัดความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2 การประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค)

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 มีประเมิน จำนวน 20 รายการ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนและกระบวนการสร้าง ดังนี้

- 1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนรายวิชาปีพาทย์
- 1.2 ศึกษาทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
- 1.3 กำหนดจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดนตรีไทยทั้งด้านความรู้และด้านทักษะปฏิบัติ

1.4 ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

1.5 จัดทำชุดการสอน

1.6 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.6.1 วิเคราะห์สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาศิลปศึกษาปีพาทย์ ตามหลักสูตร

1.6.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) จำนวน 5 แผน

1.7 จัดทำแบบทดสอบของแต่ละบทเรียน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เพื่อใช้ในการประเมินก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน

1.8 ผู้ศึกษานำชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษาเพื่อนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาต่อไป ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ 1. นายณัฐพงศ์ โสวัตร ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 2. นายวีระศักดิ์ กลั่นรอด ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 3. นายพินิตร์ กลัทธิวิ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 4. นายวรเทพ บุญจำเริญ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และ 5. นางเบญจลักษณ์ ศรีสังข์ โรงเรียนโพธิ์ทอง “จินตามณี” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษา ผลการประเมินชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลง นกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .39 ซึ่งแสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพระดับดี

1.9 ผู้ศึกษาปรับปรุงชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง

1.10 ผู้ศึกษาทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

1) การทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ครั้งที่ 1 แบบเดี่ยว จำนวน 1 คน ผู้ศึกษาได้คัดเลือกนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาปฏิบัติเอกปีพาทย์ที่มีผลการเรียนอ่อน จำนวน 1 คน โดยพิจารณาจากผลการเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 และไม่เคยต่อเพลงเดี่ยวมาก่อน เพื่อทดลองใช้ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) โดยครูผู้สอนเป็นผู้นำจัดกระบวนการเรียนรู้เนื่องจากเป็นชุด

การสอนที่ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน เสร็จแล้วครูประเมินผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบและการประเมินทักษะปฏิบัติ เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อชุดการสอน

2) การทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ครั้งที่ 2 แบบกลุ่ม จำนวน 6 คน ผู้ศึกษาได้คัดเลือกนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาปฏิบัติเอกปีพาทย์ ที่มีผลการเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง คละกัน โดยพิจารณาจากผลการเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 และไม่เคยต่อเพลงเดี่ยวมาก่อน วิธีการใช้และวิธีการประเมินใช้ลักษณะเดียวกันกับการทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ครั้งที่ 1 แบบเดี่ยว จำนวน 1 คน

3) การทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ครั้งที่ 3 กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 13 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งไม่เคยต่อเพลงเดี่ยวกัน 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) มาก่อน วิธีการใช้และวิธีการประเมินใช้ลักษณะเดียวกันกับการทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ครั้งที่ 1 แบบเดี่ยว จำนวน 1 คนและแบบกลุ่ม จำนวน 6 คน

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (ความรู้) จำนวน 30 ข้อ เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติ การสร้างแบบทดสอบ มีวิธีการสร้างแบบทดสอบโดยศึกษาจากเอกสารข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1) ศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาทางทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับ ระนาดเอก อย่างละเอียด เพื่อกำหนดเนื้อหาในการจัดทำแบบทดสอบ

2) นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม และตัวเลือก แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

3) วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่า IOC เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้

คะแนน + 1	เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
คะแนน 0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
คะแนน - 1	ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4) จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาต่อไป

3. การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการ ดังนี้

3.1 การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพาทย์ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจ ร่างข้อคำถาม เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งระดับของความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3.2 นำเอาแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเนื้อหาและประเมินคุณภาพโดยใช้แบบประเมิน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

หลังจากสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากท่านผู้เชี่ยวชาญ และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาจึงนำชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาดำเนินการเองทั้งหมดตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ระยะเวลา 24 ชั่วโมง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการเรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 จากแผ่นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) กำหนดเวลา 30 นาที นักเรียนทำได้เพียงครั้งเดียว หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จสิ้นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะประเมินผลให้นักเรียนแต่ละคนจะได้รับทราบผลการสอบของตนเองทันที และบันทึกผลการสอบของนักเรียนทุกคนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3. ให้นักเรียนศึกษาชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 และดำเนินการตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมไว้ และทดสอบ ดังนี้

- 3.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ตรวจประกาศผลคะแนนของนักเรียน

- 3.2 นักเรียนเริ่มศึกษาชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 และปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนด ในการศึกษาเอกสารประกอบจะมีทั้งเนื้อหาวิชาและการปฏิบัติ นักเรียนต้องทำให้ครบ ทดสอบทักษะปฏิบัติจะต้องทดสอบทักษะปฏิบัติกับครูผู้สอน และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมในเอกสารประกอบการสอน ทดสอบหลังเรียน เก็บเป็นคะแนนระหว่างเรียน

- 3.3. นำคะแนนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย มารวมกัน

4. นักเรียนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 กำหนดเวลา 30 นาที ให้นักเรียนทำได้เพียงครั้งเดียว หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จสิ้นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะประเมินผลให้นักเรียนแต่ละคนจะได้รับทราบผลการสอบของตนเองทันที และบันทึกผลการสอบของนักเรียนทุกคนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

2. วิเคราะห์สถิติเชิงบรรยายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.78/85.13 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาได้คะแนนจากการสอบ ร้อยละ 83.08 เป็นไปตามเกณฑ์ ร้อยละ 80 ที่กำหนดไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .41) เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง เดี่ยวระนาดเอกเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) รายวิชาปีพหุ 6 รหัสวิชา ศ 33210 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีววิทยา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.78/85.13 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนได้ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเนื่องจากได้มีการวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละเรื่อง และปรับให้เหมาะกับวัยของผู้เรียน ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้แบบเดี่ยว 1 คน และแบบกลุ่ม 6 คน และเนื่องจากชุดการสอนนี้มีลักษณะเป็นสื่อประสมซึ่งสื่อการสอนทำให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างและเข้าใจได้ง่ายขึ้นและมีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนได้อย่างดี จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนและเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่อง แบบฝึกทักษะการคิดจะเข้เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้ วิทยาลัยนาฏศิลป์ของนิภา โสภาสัมฤทธิ์ (2541 : 45) ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมีค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทดสอบหลังเรียนภาคทฤษฎีคิดเป็นร้อยละ 86.57 ภาคปฏิบัติร้อยละ 85.05 สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่อง ชุดแบบฝึกทักษะข้อวงใหญ่เบื้องต้น รายวิชาปีพหุ 1 (ศ 21209) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสาโรช สิทธิโชค (2554 : 47-48) ผลการศึกษาพบว่า ชุดแบบฝึกทักษะข้อวงใหญ่เบื้องต้น รายวิชา ปีพหุ 1 (ศ 21209) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.87/85.83 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาชุดการสอนการฝึกปฏิบัติข้อวงใหญ่เรื่องเพลงโหมโรงร่มเกล้า สำหรับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 2 ของสมศักดิ์ พนเสาวภาคย์ (2541 : 67) ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการภาคทฤษฎี ร้อยละ 91.89 ภาคปฏิบัติ ร้อยละ 91.74 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทดสอบหลังเรียนภาคทฤษฎี คิดเป็นร้อยละ 92.29 ภาคปฏิบัติร้อยละ 91.11 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่อง ศัพท์สังคิตดนตรีไทยตามหลักสูตรวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2530 ของอนันต์ สบฤกษ์ (2535 : 54) ผลการวิจัยพบว่า วิเคราะห์ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของบทเรียนวิดิทัศน์มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทุกบทเรียน โดยนักศึกษาทำคะแนนต่ำสุดได้ร้อยละ 94 และนักศึกษาทำคะแนนสูงสุดได้ร้อยละ 100 สรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ทำคะแนนได้เกินร้อยละ 80 ทุกคน จึงได้ผลการประเมินตามเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการฝึกหัดข้อด้วงและข้ออู่เบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีว

เฉพาะสาขาเครื่องสายไทย รายวิชาเครื่องสายไทย 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองของสมภ iewmณี (2549 : 57) ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการฝึกหัดซอด้วงและซออู้ เบื้องต้น รายวิชาเครื่องสายไทย 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 81.33/84.79 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สอดคล้องกับผลการศึกษา บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวะดนตรีไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสมเกียรติ พิมพันธุ์ (2551 : 51-52) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวะดนตรีไทย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 97.33/91.00 เป็นไปตามสมมุติฐาน และสอดคล้องกับผลวิจัยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องดนตรีไทยของวิระวัฒน์ ผกานนท์ (2554 : 52) ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องดนตรีไทย มีประสิทธิภาพ 80.28/82.61 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เต๋ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาได้คะแนนจากการสอบ ร้อยละ 83.08 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่กำหนดไว้ แสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสูงขึ้นจริง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมในชุดการสอนที่มีตัวอย่างและการอธิบายที่ชัดเจน เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และครูคอยดูแลแก้ไขทักษะปฏิบัติของนักเรียน สอดคล้องผลการศึกษา เรื่อง ชุดแบบฝึกทักษะฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น รายวิชา ปีพหุ 1 (ศ 21209) ของสาโรช สิทธิโชค (2554 : 47-48) ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เช่นเดียวกับผลการศึกษา เรื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการฝึกหัดซอด้วงและซออู้เบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาพิเศษเฉพาะสาขาเครื่องสายไทย รายวิชาเครื่องสายไทย 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสมภ iewmณี (2549 : 57) ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยคะแนนก่อนเรียน นักเรียนสอบได้คะแนนรวม 203 คะแนน และคะแนนหลังเรียนนักเรียนสอบได้คะแนนรวม 407 คะแนน สอดคล้องกับผลการศึกษา บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวะดนตรีไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสมเกียรติ พิมพันธุ์ (2551 : 51-52) ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลการทดลองก่อนเรียนกับการทดสอบหลังเรียน ค่า t มีค่าเท่ากับ 17.089 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐาน และสอดคล้องกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องดนตรีไทยของวิระวัฒน์ ผกานนท์ (2554 : 52) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องดนตรีไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง เต๋ยวระนาดเอก เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น (ทางครูสกล แก้วเพ็ญภาค) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D.=.41) เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่อง ชุดแบบฝึกทักษะฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น รายวิชาปีพหุ 1 (ศ 21209) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสาโรช สิทธิโชค (2554 : 47-48) ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดแบบฝึกทักษะฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น รายวิชาปีพหุ 1 (ศ 21209) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = .27$) สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการฝึกหัดซอด้วงและซออู้เบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาพิเศษเฉพาะสาขาเครื่องสายไทย รายวิชาเครื่องสายไทย 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองของสมภ iewmณี (2549 : 57) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับผลการศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวะดนตรีไทย กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ศิลปะ สารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสมเกียรติ พิมพันธุ์ (2551 : 51-52) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวะดนตรีไทย โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.40 เป็นไปตามสมมุติฐาน และสอดคล้องกับผลวิจัยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องดนตรีไทยของวีระวัฒน์ ผกานนท์ (2554 : 52) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องดนตรีไทยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .69)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำชุดการสอนไปปรับและประยุกต์ใช้ในการสอนเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ต่อไป
2. ครูผู้สอนควรมีกิจกรรมอื่นๆ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับดนตรีต่างๆ มีแบบฝึกทักษะเพิ่มเติม เตรียมไว้สำหรับนักเรียนที่เรียนเก่งให้ได้ศึกษาเพิ่มเติม
3. ครูผู้สอนควรดูแล แก้ไขข้อบกพร่องด้านทักษะการปฏิบัติของนักเรียนทุกคนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาสร้างสื่อหรือชุดการสอนเพื่อพัฒนาและแก้ไขด้านทักษะการอ่านโน้ตเพลงของนักเรียนต่อไป
2. ควรมีการพัฒนาและสร้างชุดการสอนอื่นๆ ขึ้นมาพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีไทยต่อไป
3. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะเกี่ยวกับดนตรีไทยโดยใช้ชุดการสอนกับรูปแบบการสอนอื่นๆ เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นและนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือเป็นข้อมูลในการพัฒนาและสร้างชุดการสอนให้ดียิ่งขึ้น
4. ควรนำเอารูปแบบ และกระบวนการศึกษาในครั้งนี้ไปทำการศึกษากับเนื้อหาวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทรงวิทย์ แก้วศรี. (2533). *ดนตรีไทย โครงสร้าง อภิธานศัพท์และสาระสังเขป*. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- นิภา โสภาสัมฤทธิ์. (2541). *การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการตีตะโพนเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้ วิทยาลัยนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- ประทีป เล้ารัตนอารีย์. (2548). *ดุริยางคศาสตร์. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- สมศักดิ์ พนสาวภาคย์. (2541). *การศึกษาเพื่อพัฒนาชุดการสอนการฝึกปฏิบัติฆ้องวงใหญ่ เรื่องเพลงโหมโรงมโหรี*. วิทยาลัยนาฏศิลป์ปราจีนบุรี.
- สาโรช สิริโชค. (2554). *สร้างและทดลองใช้ชุดแบบฝึกทักษะฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น รายวิชาปีพาทย์ 1 (ศ 21209) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.
- สมเกียรติ พิมพันธุ์. (2551). *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวะดนตรีไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ปราจีนบุรี : ปราจีนบุรีวิทยาลัยนาฏศิลป์.
- สมพงษ์ ภาณุจนผลิน. (2539). *ดนตรีไทย โน้ต และวิธีฝึก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ ลิฟเพรส.
- สมภาพ เขียวมณี. (2549). *รายงานการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีวะเฉพาะสาขา*

เครื่องสายไทย เรื่องการฝึกหัดซอด้วงและซออู้เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัย
นาฏศิลป์อ่างทอง. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.

กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

วีระวัฒน์ ผกานนท์. (2554). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องดนตรีไทย. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

อนันต์ สบฤกษ์. (2535). การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง ศัพท์สังคีตดนตรีไทย ตามหลักสูตรวิทยาลัยครู
พุทธศักราช 2530. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การจัดการเรียนการสอนในความปกติใหม่ในวิกฤตโควิด-19

INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN THE NEW NORMAL IN THE COVID-19 CRISIS

กัญณภัทร หุ่นสุวรรณ¹, และสนิท วงป้อมหิรัญ²

Kannaphat hunsuwan¹, and Snit Wongplomhiran²

*Corresponding author Email : i_skilful@hotmail.com

(Received : July 9, 2020 ; Revised : August 3, 2020 ; Accepted : September 20, 2020)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดและแนวทางการจัดการเรียนการสอนในความปกติใหม่ในวิกฤตโควิด-19 จากการศึกษาพบว่า การออกแบบการเรียนรู้ในยุค New normal ประกอบด้วย แนวคิดของ Globish มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1. การเรียนรูปแบบออนไลน์ 100% 2. การเรียนในห้องเรียน 3. การเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ และ 4. การเรียนแบบโฮมสคูล นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนแบบเดลิเวอรี่ หรือการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบครูกระเป๋ารวมทั้งแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ของวิชย วงศ์ใหญ่และคณะ ตลอดจนการออกแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนในความปกติใหม่ มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ที่มี Platform วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนใช้พื้นที่การเรียนรู้ของตนเอง และนำไปสู่การเรียนรู้เชิงลึก ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นคุณภาพของการเรียนรู้ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอน, ความปกติใหม่, โควิด-19, วิกฤต

Abstract

The purpose of this academic paper aimed to present concepts and guidelines for instructional management in the New normal in the COVID-19 crisis. The study result revealed that the new normal learning design consists of the Globish concept, which were four themes: 1. 100% online learning, 2. onsite learning, 3. blended learning of online and offline learning, and 4. online learning homeschool. Moreover, there was also teaching and learning delivery or teaching and learning in the form of "pocket teacher", Including the concept of learning of Wichai Wongyai and others and learning design through an integrated approach. The instructional management in New normal was characterized by a variety of learning method which enable the learners to use their learning and lead them to deep learning which can be said that the quality of learning and its result was the effect as well.

Keywords : Instructional Management, New Normal, Covid-19, Crisis

¹ดร. นักวิชาการอิสระ, Dr., Independent Scholar

²อาจารย์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย, Teacher., Program in Teaching English, Mahamakut Buddhist University, Mahavajiralongkorn Rajavidyalaya Campus

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน มีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน นอกจากนั้นยังต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ในเรื่องความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม อุบัติภัยต่างๆ โดยเฉพาะโรคภัยต่างๆ ส่งผลกระทบต่อมนุษย์โดยทั่วไป และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ ทำให้แต่ละประเทศต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะและความสามารถในการปรับตัว มีคุณลักษณะสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างเท่าทัน มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสม สอดคล้องกับปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษา UNESCO คือ การจัดการศึกษาให้คนในชาติเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม คุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปลอดภัยและการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพของมนุษย์ได้แก่ ผู้เรียนให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ และมี ความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต โรงเรียนเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกเพื่อการอยู่รอดในยุคที่มีโรคระบาด ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต้องมีความสนใจเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในสถานการณ์การปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อที่เป็นอันตรายต่อชีวิตของมนุษย์ที่มีการระบาดไปทั่วโลก ได้แก่โรคที่ติดต่อ ไวรัสโคโรนา 2019 ที่แพร่ระบาดในปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม 2563 และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่ว ในวันที่ 11 มีนาคม 2563 จากเดิมที่เราคิดว่าเรื่องโรคระบาดอาจเป็นเรื่องไกลตัว เราเห็นการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส และพบเจอกับวิกฤตต่างๆ อย่างต่อเนื่อง แต่เราไม่เคยคิดว่ามันจะมาถึงตัวจนกระทั่งโควิด-19 มาถึงและก่อให้เกิดผลกระทบไปทั่วโลก วันนี้ทุกคนจึงตระหนักเพิ่มขึ้นว่า วิกฤตโควิด-19 ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทำให้ชีวิตไม่เหมือนเดิม สังคมจึงต้องเตรียมพร้อมหลายเรื่อง ความไม่เหมือนเดิมหลังต้องเผชิญกับวิกฤตโควิด-19 เริ่มต้นจากชีวิตของคนเราที่เปลี่ยนแปลงไป ขณะที่หลายหน่วยงาน องค์กร ต่างปรับความคิด พฤติกรรม และวิธีการทำงานที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น จากเดิมคนทำงานมักให้ความสำคัญกับ Work-Life Balance สร้างสมดุลระหว่างชีวิตงานและชีวิตส่วนตัวเป็นสำคัญ แต่ปัจจุบันที่เราทุกคนต่าง Work from Home มีสัดส่วนเวลาของการทำงานและชีวิตส่วนตัวเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน สลับสับเปลี่ยนกันไปตลอดทั้งวัน เกิด Work-Life Integration ที่ชีวิตการทำงานหลอมรวมกับชีวิตส่วนตัวเป็นหนึ่งเดียว จนเราต้องสร้างวินัยในการทำงาน ท่ามกลางอิสระและความยืดหยุ่นที่เพิ่มขึ้นจาก Work from Home (ชัยชนะ มิตรพันธ์, 2563) เมื่อวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกเริ่มคลี่คลายลง หลายๆ ภาคส่วนเริ่มพูดถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมา การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่าเราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่กว่าเดิมจริงหรือไม่ที่เราสามารถเปลี่ยนวิกฤตครั้งนี้ให้กลายเป็นโอกาสด้านการศึกษา จากความผิดปกติแบบใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม (New Abnormal) ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องอยู่ให้รอด ต้องปรับตัว เพราะวิกฤตโควิด-19 เป็นบททดสอบของความจำเป็นครั้งใหญ่ในการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2563 : 785) การจัดการการศึกษาจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเพื่อให้นักเรียนยัง

สามารถเรียนรู้ได้ถึงแม้จะมีข้อจำกัดหลายด้าน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยนำหลักการแนวคิดต่างๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามหลักสูตรอย่างปลอดภัย

ความปกติใหม่ (New Normal)

ความปกติใหม่ (New Normal) เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติ และการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหาถึงอดีต โดยคำนี้กำเนิดขึ้นในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลกในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 (ค.ศ. 2007–2008) ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจครั้งใหญ่ การจัดการบางอย่างซึ่งแต่เดิมเคยถูกมองว่าผิดปกติ ได้กลับกลายมาเป็นสิ่งที่พบเห็นกันได้ทั่วไป และถูกนำมาใช้ในบริบทอื่นๆ อย่างเช่น ด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิที่สูงขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ส่วน "New Normal" ในบริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของ “โควิด-19” ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 นั้น อธิบายได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมากจนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิมๆ โดยมีการปรับหาวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับการพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการย้ายเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขภาพ การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสารการทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (สุภาภรณ์ พรหมบุตร, 2563)

เมื่อวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ความปกติใหม่ หรือ New Normal ได้มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ ภาคการศึกษาเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งที่เกิดการปรับตัวครั้งใหญ่ทั่วโลกและในประเทศไทย โดยเฉพาะการปิดโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่ทำให้ทั้งภาคคนนโยบาย โรงเรียน ครู และนักเรียน นักศึกษา ต้องหันมาใช้ในการเรียนการสอนทางไกลอย่างเร่งด่วน ชวนให้หลายคนคิดว่า เมื่อโควิด-19 ผ่านไป การเรียนรู้ทางไกลและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้จะกลายเป็นความปกติใหม่ของการศึกษาไทย ความปกติใหม่นี้จะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ เพราะอะไร หากมีใช่แล้ว ความปกติใหม่ของการศึกษาไทยจะเป็นอย่างไรแน่ และใครจะเป็นผู้กำหนดหน้าตาของความปกติใหม่นี้ ซึ่งการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์จะยังไม่ใช่ “ความปกติใหม่” แต่อาจเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของครู การจัดการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ที่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสูงสำหรับผู้เรียนทุกคน ต้องพึ่งพาหลายปัจจัย ทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ และความพร้อมของครอบครัวและนักเรียนในการเรียนรู้จากที่บ้าน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีต้นทุนมหาศาล (เสาวรัช รัตนคำฟู และ เมธาวิ รัชตวิจิตร, 2563) นอกจากนี้ยังมีต้นทุนที่ครอบครัวนักเรียนต้องจ่าย ทั้งค่าอินเทอร์เน็ต ค่าอาหารกลางวัน ต้นทุนค่าเสียโอกาสของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องใช้เวลาดูแลการเรียนรู้ของลูกแทนการทำงานหารายได้ และต้นทุนค่าเสียโอกาสของนักเรียนจากการเรียนทางไกลหรือเรียนออนไลน์ ที่งานวิจัยจำนวนมากไม่น้อยบ่งชี้ว่า ก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่ำกว่าการเรียนตามปกติกับครูในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ บุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากได้ปรับตัวเพื่อใช้เทคโนโลยีในการทำงานทางไกล เช่น การประชุมออนไลน์ การจัดการเอกสารออนไลน์ผ่านคลาวด์ เป็นต้น การ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว แม้ว่าจะไม่ได้เปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรง แต่น่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ จึงมีแนวโน้มที่จะดำเนินต่อไปแม้การระบาดสิ้นสุดลง ระบบการศึกษาในภาพรวมจะกลับไปสู่การจัดการเรียนในโรงเรียนเป็นหลัก ส่วนการเรียนทางไกลด้วยเทคโนโลยีจะเป็นเพียงทางเลือกที่ถูกนำมาใช้ในบางสถานการณ์กับนักเรียนแค่บางกลุ่ม และในบางพื้นที่ แต่จะยังไม่ใช้ความปกติใหม่ของการศึกษาไทยในอนาคต เราควรใช้ความตระหนักรู้ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์นี้ มาออกแบบการจัดการศึกษา โดยให้น้ำหนักกับสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มากกว่าเงื่อนไขที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบาย แนวคิด หรือผลประโยชน์บางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น

1. ให้น้ำหนักกับปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างครูและนักเรียนมากกว่าจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนอยู่ในห้องเรียน หรือเรียนผ่านสื่อโทรทัศน์หรือสื่อออนไลน์
2. ให้น้ำหนักกับการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียน เชื่อมโยงกับชุมชนและบริบทที่นักเรียนอยู่ มากกว่าการเรียนรู้อิงตามมาตรฐานแบบเดียวกันทั้งประเทศ
3. ให้น้ำหนักกับการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (Formative assessment) จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อการตัดสิน (Summative assessment) เพื่อนำไปใช้ให้คุณให้โทษแก่โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา
4. ให้น้ำหนักกับการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความท้าทายในการเรียน ควบคู่กับการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ให้เต็มตามศักยภาพ เนื่องจากนักเรียนที่ขาดแรงจูงใจในการเรียนเป็นทุนเดิมหรือมาจากครอบครัวยากจนมีแนวโน้มจะหลุดออกจากระบบการศึกษามากขึ้นเมื่อสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
5. ให้น้ำหนักกับการเรียนรู้เพื่อสุขภาพกายและใจ ควบคู่กับการเรียนรู้ด้านวิชาการ สถานการณ์โรคระบาดส่งผลต่อสุขภาพกายและใจของทุกคนรวมถึงเด็กๆ ทุกวัย ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ของสมอชี่ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ยากเมื่อเด็กมีความเครียดหรืออยู่ในภาวะที่เป็นอันตราย ครูจึงควรสอดแทรกเนื้อหาความรู้เรื่องสภาวะ การดูแลสุขภาพกายและใจ เพื่อให้เด็กเรียนรู้และปรับตัวได้ท่ามกลางสถานการณ์ครอบครัวและสังคมที่ไม่แน่นอน
6. ให้น้ำหนักกับการจัดสรรทรัพยากรออนไลน์แก่เด็กและครอบครัวควบคู่กับทรัพยากรออนไลน์ เช่น จัดสรรหนังสือเด็กให้แก่ครอบครัวด้อยโอกาสเพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ที่บ้าน จัดให้มีอาสาสมัครติดตามสถานการณ์เด็กในแต่ละครอบครัวและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลลูก ในลักษณะเดียวกันกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ เป็นต้น ควบคู่ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประชาชนในด้านต่างๆ ไม่เพียงแต่การศึกษาเท่านั้น (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2563)

การเปลี่ยนแปลงสถานที่การเรียนรู้เป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกแหล่ง ทุกที่ ทุกเวลา การปฏิสัมพันธ์ของคุณครูและนักเรียนจะยังคงอยู่รวมทั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ยังมีอยู่ แต่เปลี่ยนพื้นที่จากโรงเรียนสู่โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น เราอาจคุ้นชินกับภาพห้องเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนมากรวมตัวกัน ใช้หนังสือเหมือนกัน สื่อประกอบการสอนเหมือนกัน และมีวิธีการประเมินผลเหมือนกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ในการเรียนรู้วิถีใหม่นั้น เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเหมือนเดิม แต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปถึงเป้าหมายการเรียนรู้ได้ เด็กบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้ดูภาพหรือคลิปวิดีโอ แต่เด็กบางคนอาจชอบการฟังคุณครูบรรยาย เพราะรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน โรงเรียนจึงต้องกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ (พัชรารณ ดวงชื่น, 2563 :787)

การจัดการเรียนการสอนของครูในยุคนี้จึงจำเป็นต้องมีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และสอนอย่างมีแบบแผนที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ครูจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสอนแบบใหม่ วิธีการหนึ่งคือ การ

ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลังการระบาดของโควิดสิ้นสุดลง ทั้งนี้ควรเริ่มต้นโดยการจัดกลุ่มตัวชี้วัดให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้แผนการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์การระบาด เช่น ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้หน่วยละ 2 สัปดาห์ เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาการประเมินสถานการณ์การระบาด ทั้งนี้หากครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยให้ร้อยเรียงกันอย่างเป็นระบบทั้งเทอมหรือทั้งปี ก็จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพได้ดียิ่งขึ้น และได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต นอกจากนี้ในทางปฏิบัติ การจัดหน่วยการเรียนรู้สามารถจัดตามเนื้อหาหรือตามประเด็นที่น่าสนใจ และยังสามารถบูรณาการข้ามวิชาหรือในวิชาเดียวกัน หลังจากนั้นครูควรกำหนดคำถามสำคัญของแต่ละหน่วย และวางแผนการติดตามการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติอย่างชัดเจน เลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก และสื่อสารกับพ่อแม่ให้ทราบถึงบทบาทรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะเปลี่ยนไปด้วย

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ผู้สอนอาจจะต้องปรับตัวมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ทั้งตัวผู้เรียนรู้และผู้สอน ทั้งคู่จะได้มีเวลาเรียนรู้ไปพร้อมกัน พร้อมๆ กับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้สอนนั้นต้องสร้างความสะดวกและประสานงานการเรียนรู้นักเรียนมากกว่าการสอนในชั้นเรียน ตำราเอกสารประกอบการสอน อาจเป็นเพียงแผนที่การเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อไม่ให้หลงทาง หลงประเด็นในระหว่างทางของการเรียนรู้ การสอนแบบบรรยายอาจต้องใช้เทคนิคการเล่าเรื่องมาเป็นเครื่องมือใหม่ที่ใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านประสบการณ์จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกกระหว่างการเรียนรู้ ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์ระหว่างทางของการเรียนรู้ได้อย่างสนุกและตื่นเต้น ผู้เรียนเองก็เช่นกันจะต้องปรับตัวจากผู้ที่เคยรับความรู้จากครู เพียงอย่างเดียว โดยเปลี่ยนมาเป็นผู้ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ทักษะและความรู้ใหม่ๆ ร่วมกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่สำคัญผู้เรียนสามารถนำ หรือประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ หรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ในมุมมองของโกล์บิช (Globlish) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในความปกติใหม่ไว้อย่างน่าสนใจ ได้แก่ (วันเพ็ญ พุทธานนท์, 2563)

1. การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% รูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้ปกครองมีความพร้อมในการช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต
2. การเรียนในห้องเรียนเหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่มากและมีพื้นที่มากพอให้สามารถปฏิบัติตามนโยบาย Social Distancing เพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขอนามัยของผู้เรียนได้อย่างเคร่งครัด
3. การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออฟไลน์ เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมากและไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาก่อน ควรแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อสลับวันกันมาเรียนทั้งนี้เพื่อให้วันที่นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน ทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้รวมทั้งสามารถดูแลสุขอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้น เพื่อการเรียนรู้ที่ได้ประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ร่วมกันมาจัดการเรียนที่ห้องเรียน ในขณะที่วิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์
4. การเรียน Home School คาดว่าการเรียนในรูปแบบนี้จะมีเพิ่มขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากผู้ปกครองอาจมีความกังวลเรื่องความปลอดภัยของบุตรหลานจากโรคภัยไข้เจ็บ มลพิษ มลภาวะ และภัยคุกคามอื่น โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์

ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชามาสอนที่บ้านที่ตอบโจทย์รูปแบบการเรียนรู้ของบุตรหลานมาประยุกต์กับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

ชัยวัฒน์ ปานนิล (2564) กล่าวว่า ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสาน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ และระบบวัดผลประเมินผลเดิม เปลี่ยนไปตรงที่ผู้สอนต้องเป็นผู้รับภาระในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับเวลาที่เพิ่มมากขึ้นจากการที่นักเรียนไม่ต้องมาโรงเรียน ปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้เรียนต้องมาโรงเรียน เป็นผู้สอนเป็นผู้เดินทางไปหาผู้เรียนแทนอาจจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดลิเวอรี่ หรือการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ “ครูกระเป๋” โดยผู้สอนมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามความพร้อม บริบทของผู้เรียนและครอบครัว โดยผู้สอนมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. จัดเตรียมแผนการสอนและอุปกรณ์การสอนจากที่มีอยู่เดิม จัดชุดเป็นชุดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนแต่ละคนในแต่ละวิชา
2. จัดหาและสืบค้นสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นสื่อของสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่จัดทำเผยแพร่ หรือสื่อของระบบการจัดการเรียนการสอนทางไกล EDLTV ซึ่งเป็นสื่อการสอนทางไกลที่มีการจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหาวิชาและมีกำหนดการสอบพร้อมแบบประเมินประกอบอยู่แล้วสะดวกแก่ผู้สอนที่จะนำมาประยุกต์ใช้ ไม่ต้องสร้างใหม่
3. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบที่จะนำมาใช้ กำหนดบทบาทของบุคคลที่จะต้องมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนและครอบคลุมตามระดับความพร้อมของผู้เรียน
4. จัดเตรียมระบบสื่อสารออนไลน์ระหว่าง ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้สอนให้พร้อม โดยใช้ระบบที่มีอยู่เดิมและไม่จำเป็นต้องจัดหาเพิ่มเติม เช่น facebook, Line, Google หรือเบอร์โทรศัพท์ หากไม่สามารถสื่อสารในแบบออนไลน์ได้ ผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักบ้านพักของผู้เรียน เพื่อเดินทางไปแนะนำและจัดการเรียนการสอนให้เป็นพิเศษ

สำหรับการออกแบบการเรียนรู้ในวิถี New normal หมายถึง การออกแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้กำหนด เป้าหมายการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ ประเมินตนเอง นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งแตกต่างจากการออกแบบการเรียนรู้แบบทั่วไปที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย และวิธีการเรียนรู้ที่คิดว่าดีที่สุดสำหรับผู้เรียน โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่เป็นการเรียนรู้เชิงลึก คือ รู้จริง รู้ชัด นำไปประยุกต์ใช้ และสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้ที่จะตอบสนองจุดเน้นนั้น กล่าวว่า ควรจะมีขั้นตอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2563 : 6-10)

1. ควรมีการวิเคราะห์ให้ผู้เรียนในสิ่งที่สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้มี แรงผลักดันในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมี สิ่งกระตุ้นแตกต่างกัน หากผู้สอนค้นพบสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว ได้จะเป็นจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ของผู้เรียน
2. ควรมีการวิเคราะห์สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการส่งเสริมแรงผลักดันของผู้เรียน คือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนจะช่วยทำให้ผู้เรียนใช้พื้นที่การเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. ควรวิเคราะห์ Platform และวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง (หลายเส้นทาง เป้าหมายเดียวกัน) สำหรับ รูปแบบการเรียนรู้ นั้น อาจจะเป็นการเรียนรู้บนโลกออนไลน์ การเรียนรู้ที่โรงเรียน การเรียนรู้ที่บ้าน การเรียนรู้ที่ชุมชน ส่วนวิธีการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ตามแนวทาง Active learning ในทุกรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สะท้อนคิด และถอดบทเรียนเป็นแก่นของความรู้ ซึ่งการถอดบทเรียนจะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึก
4. ควรเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบ และวิธีการเรียนรู้ขั้นตอนนี้จะช่วยทำให้ผู้เรียน มีโอกาสเลือกพื้นที่การเรียนรู้ของตนเองในลักษณะการเรียนรู้ ส่วนบุคคล หรือการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ความต้องการส่วนบุคคลของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนมีความใส่ใจ และมุ่งมั่นอยู่กับการเรียนรู้ของตนเอง

5. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะเปิดพื้นที่การเรียนรู้ ทั้ง 5 ประการ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกแบบและใช้วิธีการเรียนรู้ของตนเอง 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง 4) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวม และ 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนคิดตนเอง เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ครั้งใหม่ หากผู้สอนเปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มากเท่าใด การเรียนรู้เชิงลึกจะเกิดขึ้นได้มากเท่านั้น

6. ควรมีการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ และวิธีการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ใช้ในการจัดการเรียนรู้ว่าสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด

การออกแบบการเรียนรู้ใน New normal ดังที่ได้กล่าวมาต้องอาศัยปัจจัยหลายประการเกื้อหนุนกัน เช่น ความรู้และความสามารถด้านวิชาชีพครู ความรู้ทางด้านเนื้อหาสาระ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีของผู้สอน เป็นต้น ซึ่งอาจจะเป็น New normal ของครูในอนาคต

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียนอีกรูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้พื้นที่การเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในยุค New Normal ได้ก็คือการออกแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีบูรณาการ โดยครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นโดยสามารถดำเนินการได้ ดังนี้ (ยุวธิดา คำปวน, 2564 : 31-32)

1. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมกัน เพื่อวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตรสถานศึกษาของระดับชั้นที่รับผิดชอบ

2. บูรณาการเนื้อหา ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกันนำสาระการเรียนรู้มานำเสนอในกลุ่ม ตั้งหัวข้อเรื่องขึ้นเป็นแกน แล้วพิจารณาว่าเนื้อหา สาระใดสามารถเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กัน หรือใกล้เคียงกัน นำมาบูรณาการเป็นหน่วยเดียวกัน สำหรับบางเนื้อหาที่ไม่สามารถบูรณาการได้ให้จัด เป็นกิจกรรมสอนแยกเฉพาะเนื้อหาของตนได้ ซึ่งการบูรณาการเนื้อหานี้หากทำได้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะดีมาก แต่หากทำได้ไม่ครบก็ไม่เป็นไรแล้ว แต่ธรรมชาติของเนื้อหานั้นๆ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนไปตามปกติ

3. จัดลำดับหน่วยการเรียนรู้ นำเนื้อหาสาระที่จัดบูรณาการกันได้แล้วนั้น มาจัดลำดับหน่วยการเรียนรู้ใหม่ โดยกำหนดเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนออกไปสู่เรื่องที่ไกลตัว เช่น เริ่มต้นจากหน่วยร่างกายของเรา สืบรอบตัวเรา โรงเรียน ชุมชน จนกระทั่งเรื่องสุดท้ายคือจักรวาล และดวงดาว

4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ครูแต่ละระดับชั้นออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ จากวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาปรับให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่บูรณาการกันมากยิ่งขึ้น นำเสนอตัวอย่างกิจกรรม กำหนดคำถามนำไปสู่การเรียนรู้แบบบูรณาการ พร้อมกำหนดชิ้นงานแบบบูรณาการเพื่อลดความซ้ำซ้อนของชิ้นงาน

5. อภิปรายและไตร่ตรอง เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการจบหน่วยการเรียนรู้ ครูแต่ละระดับชั้นร่วมกันอภิปรายผลจากการสอน การสังเกตการสอน สะท้อนผลการสอนทั้งของตนเองและเพื่อนครู โดยอภิปรายทั้งด้านเนื้อหา สาระ วิธีการจัดกิจกรรม คำถามนำเข้าสู่การเรียนรู้ บรรยากาศในชั้นเรียน ชิ้นงานที่ผู้เรียนทำเพื่อนำผลการสะท้อนนั้นไปปรับปรุงการสอนในครั้งต่อไป

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เมื่อสิ้นสุดการเรียนทุกปีการศึกษา มีการจัดกลุ่มสัมมนาทั้งโรงเรียนเพื่อนำเสนอองค์ความรู้จากการสะท้อนผลการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลจากการจัดการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการหลักสูตร ผลสะท้อนกลับจากผู้เรียนและผู้ปกครอง ผลงานผู้เรียน ตลอดจนปัญหาและวิธีการแก้ไขและนำแนวการสอนที่ดีมาปรับใช้ให้ดียิ่งขึ้นในการจัดการเรียนการสอนในปีต่อไป

ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการนี้จะเห็นว่าเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่ายๆ สามารถนำแผนการสอนและประสบการณ์เดิมในการสอนมาปรับใช้ได้เลย รวมทั้งสามารถนำมาปรับใช้ได้ใน

สถานการณ์ที่ครูมีเวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ไม่มาก เพราะสาเหตุการปิดเรียนด้วยโรคระบาดดังกล่าว แต่ครูต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัดในสาระการเรียนรู้ที่สอนจึงจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการรูปแบบให้เหมาะสมกับสถานการณ์รวมทั้งให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนตามเป้าหมายการจัดการศึกษาด้วยการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับ New Normal ของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของเราทุกคนที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

สรุป

วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสสำคัญในการปรับตัวและปรับเปลี่ยนแนวคิดครั้งยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอนตามวิถี New Normal ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนของครูและนักเรียนอย่างชัดเจน จะต้องทำอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการนำเทคโนโลยี สื่อดิจิทัลมาต่างๆ มาเป็นแพลตฟอร์มหลักในการจัดการเรียนการสอนทางไกลและการเรียนออนไลน์ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้เรียน แม้ว่าซึ่งการเรียนด้วยวิธีการนี้จะยังไม่ใช่ “ความปรกติใหม่” แต่อาจเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสื่อดิจิทัลของครู การจัดการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ที่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสูงสำหรับผู้เรียนทุกคนก็เป็นได้

การออกแบบการเรียนรู้ในยุค New normal ประกอบด้วย แนวคิดของ Globish มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1. การเรียนรูปแบบออนไลน์ 100% 2. การเรียนในห้องเรียน 3. การเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ และ 4. การเรียนแบบโฮมสคูล นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนแบบเดลิเวอรี่ หรือการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบครูกระเป๋ารวมทั้งแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ของวิชัย วงศ์ใหญ่และคณะ ตลอดจนการออกแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีบูรณาการ

การจัดการเรียนการสอนในในความปรกติใหม่ มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ที่มี Platform วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนใช้พื้นที่การเรียนรู้ของตนเอง และนำไปสู่การเรียนรู้เชิงลึก ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นคุณภาพของการเรียนรู้ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง การออกแบบการเรียนรู้ดังกล่าวต้องอาศัยปัจจัย 3 อย่างเกื้อหนุนกันจึงจะประสบผลสำเร็จ เช่น ความรู้และความสามารถของครู ความรู้ทางด้านเนื้อหาสาระ และทักษะทางด้านเทคโนโลยีของครูผู้สอน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ครูจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะออกแบบการเรียนรู้ให้มีลักษณะดังกล่าว เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นโจทย์ที่ท้าทายความเป็นมืออาชีพอย่างมาก

เอกสารอ้างอิง

- ชัยชนะ มิตรพันธ์. (2563). ปรับไลฟ์สไตล์ชีวิตใหม่รับ New Normal หลังวิกฤตโควิด-19 รอดได้ด้วย Digital Technology. [Online]. Available : <https://www.etda.or.th/content/new-normal-after-covid-19.html>. [2563, ตุลาคม 10].
- ชัยวัฒน์ ปานนิล. (2564). แนวทางการจัดการเรียนการสอนของการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค CoVid 19 Educational Disruption. [Online]. Available : <https://prachatai.com/journal/2020/04/87194>. [2563, ตุลาคม 1].
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563, กันยายน-ธันวาคม). การบริหารจัดการศึกษารับมือความปรกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4 (3), 783-795.
- ยุวธิดา คำปวน. (2560, มกราคม-เมษายน). การบูรณาการ : เส้นทางแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8 (1), 25-38.
- วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). การออกแบบการเรียนรู้ใน New normal. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันเพ็ญ พุทธานนท์. (2563). **New Normal** การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้. [Online]. Available : <https://www.thebangkokinsight.com/367124/>. [2563, ตุลาคม 3].

สุภาภรณ์ พรหมบุตร. (2563). **New normal** กับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง. [Online]. Available : <https://dsp.dip.go.th/th/category/2017-11-27-08-04-02/2020-06-29-14-39-49>. [2563, กันยายน 10].

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2563). **Recovery Forum : School Reopening and Teacher Empowerment to Cope with the Next Normal in Education**. [Online]. Available : <https://www.nxpo.or.th/th/4856/>. [2563, กันยายน 3].

เสาวรัง รัตนคำฟู และเมธาวี รัชตวิจิณ. (2563). **ผลกระทบของการทำงานที่บ้านในช่วงโควิด-19 : กรณีศึกษาของทีดีอาร์ไอ**. [Online]. Available : <https://tdri.or.th/2020/05/impact-of-working-from-home-covid-19/>. [2563, ตุลาคม 3].

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

วัตถุประสงค์

วารสารนิสิตวัง เป็นวารสารของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นวารสารตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ อีกทั้งแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระพุทธศาสนา ปรัชญา ศิลปะ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบริหารธุรกิจ การศึกษา และสหวิทยาการต่าง ๆ โดยกำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม

ขอบเขตการตีพิมพ์

พระพุทธศาสนา ปรัชญา ศิลปะ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบริหารธุรกิจ การศึกษา และสหวิทยาการต่าง ๆ

การส่งต้นฉบับ

ส่งต้นฉบับเอกสารพร้อมไฟล์ข้อมูลในรูปแบบ Word และ Pdf มาที่ email : wongsurin2520@gmail.com, sa-2520@hotmail.com และสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170 ติดต่อสอบถามได้ที่ พระมหาสายัณห์ เปรมลีโล, ดร. โทรศัพท์ 035-745-038, 08-1044-7961 โทรสาร 0-3574-5037

เกณฑ์การตีพิมพ์/รูปแบบการตีพิมพ์

1.บทความที่ส่งมาเพื่อเผยแพร่ต้องเป็นบทความที่อยู่ในขอบเขตที่กำหนดเท่านั้น โดยไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร รายงานหรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น ทุกบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้จะต้องผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่ได้รับการตีพิมพ์

2. การพิมพ์ต้นฉบับจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ มีเนื้อหาที่สมบูรณ์ จัดพิมพ์แบบหน้าเดียว กระดาษพิมพ์ขนาด A4 (8.5×11 นิ้ว) จำนวนไม่เกิน 12 หน้า ใช้รูปแบบ Word ตัวอักษร TH SarabunPSK 14 Point

3. การตั้งระยะขอบ ให้ตั้งเป็นประเภทยาวขอบ เพื่อการเย็บเล่มหนังสือ

บน	2.54 ซม.	ล่าง	2.54 ซม.
ซ้าย	3.00 ซม.	ขวา	3.00 ซม.

หัวกระดาษและท้ายกระดาษ

จากขอบ หัวกระดาษ 1.5 ซม. ท้ายกระดาษ 1.5 ซม.

การใส่เลขหน้า ให้ใส่ด้านบนขวา โดยใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวปกติ

4. ข้อปฏิบัติการพิมพ์แต่ละหัวข้อ

4.1 ชื่อเรื่อง/บทความ ชื่อเรื่องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา ไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

4.2 ชื่อผู้เขียนบทความ ระบุชื่อผู้เขียน ผู้ร่วมวิจัย (ถ้ามี) และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 12 พอยต์ ใต้ด้านขวาหน้ากระดาษ พร้อมระบุอีเมลผู้เขียน

4.3 สังกัดผู้เขียน ถ้าเป็นนักศึกษาให้ระบุผลการศึกษา สาขาวิชา ชื่อสถาบันการศึกษา ถ้าไม่ใช่บัณฑิตศึกษาให้ระบุผลการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานที่สังกัด (ถ้ามี) ขนาดตัวอักษร 12 พอยต์ ใต้ที่เชิงบรรทัดท้ายหน้า

4.4 บทคัดย่อ (Abstract) บทคัดย่อบทความวิจัย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา ใต้กึ่งกลางหน้ากระดาษ ความยาวไม่เกิน 300 คำ เนื้อหาในบทคัดย่อใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 พอยต์ และบทคัดย่อบทความวิชาการ ใช้เหมือนบทความวิจัย

4.5 คำสำคัญ (Keywords) ระบุคำสำคัญ 2-4 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใต้ท้ายบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 พอยต์ ตัวหนา

4.6 เนื้อหา (Content) หัวข้อชิตด้านซ้ายกระดาษและใช้อักษร TH SarabunPSK ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนา ส่วนเนื้อหาในแต่ละหัวข้อใช้อักษร TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 พอยต์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. กรอบแนวคิดการวิจัย (ถ้ามี)
4. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
5. วิธีดำเนินการวิจัย ระบุ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร เครื่องที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล แต่ละขั้นตอนควรเขียนให้กระชับและเป็นขั้นตอนที่เหมาะสม
6. สรุปผลการวิจัย ระบุผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์อย่างกระชับ ซึ่งอาจมีตารางหรือภาพประกอบ
7. อภิปรายผลการวิจัย ระบุประเด็นที่สำคัญของผลการวิจัยในแต่ละวัตถุประสงค์ และอภิปรายโดยมีการอ้างอิงหรือเชื่อมโยงทฤษฎีและงานวิจัยสนับสนุน
8. ข้อเสนอแนะ ระบุรายละเอียดข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.7 ตาราง (ถ้ามี) ใช้ตารางแบบเส้นคู่ ให้ระบุคำว่า “ตารางที่” ตามด้วยหมายเลขกำกับภาษาอังกฤษใช้คำว่า Table

4.8 ภาพ (ถ้ามี) รูปภาพประกอบบทความ ควรบันทึกไฟล์รูปภาพ เป็นนามสกุล JPEG. ให้ระบุคำว่า “ภาพที่” ตามด้วยหมายเลขกำกับ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Figure

4.9 การอ้างอิงในเนื้อหา ใช้ระบบ APA โดยระบุชื่อผู้เขียน ปีที่พิมพ์และเลขหน้า ดังตัวอย่างรูปแบบการอ้างอิงในเนื้อหา ดังปรากฏรายละเอียดด้านล่างนี้

4.10. เอกสารอ้างอิง ใช้ระบบ APA (American Psychological Association style) ดังตัวอย่างรูปแบบการอ้างอิงในเอกสารอ้างอิง ดังปรากฏรายละเอียดด้านล่างนี้

5. ตัวอย่างรูปแบบการอ้างอิงในเนื้อหา

5.1 หนังสือ

ผู้เขียนคนเดียว

(สำราญ ศรีคำมูล, 2549 : 1)

(Bill, 2549 : 6)

ผู้เขียน 2 คน

(สำราญ ศรีคำมูล และสนิท วงศ์ป้อมศิริ, 2560 : 31)

(John and David, 1984 : 12)

ผู้เขียน 3 คน

(สนธิท วงปล้อมหิรัญ และคณะ, 2559 : 22)

(John Dewey, et al., 2000 : 9)

ผู้เขียนเป็นหน่วยงาน

(มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2559 : 10-15)

(Ministry of Education, 2019 : 4)

การอ้างอิงในเนื้อหา (การอ้างอิงเอกสารสองทอด)

.....โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาท (Cronbach, 1974 อ้างใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2543 : 9) 'ได้ความเชื่อมั่น....

.....ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1978 อ้างใน ประคอง กรรณสูตร, 2538).....

5.2 งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

(สายัณห์ วงศ์สุรินทร์, 2549 : บทคัดย่อ)

(อาทิตย์ ชูชัย, 2557)

(Watson, 1990)

5.3 รายงานการประชุม

(นฤมล ชุ่มเจริญสุข, 2557 : 20)

(Anan Srita, 1990 : 45)

5.4 วารสาร

(สายัณห์ วงศ์สุรินทร์, 2557 : 76-85)

5.5 หนังสือพิมพ์

(สมศรี หาญอนันตสุข, 2550 : 7)

(Krishman, 2007 : 1)

5.6 จุลสาร แผ่นพับ และแผ่นปลิว

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541)

(Research and Training Center on Independent Living, 1993)

5.7 โสตทัศนวัสดุ

(กฤตสุชิน พลเสน, 2555)

5.8 ซีดีรอม

(อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร, 2543)

(Social Science Index, 1999)

5.9 การสัมภาษณ์

(ไชยยา เรื่องดี, 2560, มกราคม 14)

(Born, 1990, June 15)

5.10 เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์

(สำนักงานหอสมุดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2554)

(Kenneth, 1998)

หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

(ชุม, (นามแฝง), 25 ตุลาคม 2542)

(ศธ. ยุติการถ่ายโอนสถานศึกษาบัญชี 2, 2550)

เอกสารจากเว็บไซต์เว็บ (www)

(ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, ม.ป.ป.)

(Ministry of Education, 2005)

6. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง

6.1 ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

การเขียนเอกสารอ้างอิง เรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาไทยก่อน ตามด้วยการอ้างอิงภาษาอังกฤษ การเคาะเว้นวรรค 1 ครั้ง ในรายการที่สองไม่ต้องพิมพ์ชื่อผู้เขียน ให้ขีดเส้นเข้าไป 0.5 นิ้ว หรือ 1.27 ซม. หรือประมาณ 7 ตัวอักษร แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) เช่น

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

_____. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บรรทัดแรกของเอกสารอ้างอิงแต่ละเรื่อง อักษรตัวแรกห่างจากริมกระดาษด้านซ้าย 3.00 ซม. บรรทัดที่สองและบรรทัดต่อไป ให้ย่อหน้าโดยเว้นอีก 0.5 นิ้ว หรือ 1.27 ซม. เช่น

สายันท์ วงศ์สุรินทร์, บุญเรือง ศรีเจริญ และอุษา คงทอง. (2557, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. *ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 16(1), 76-85.

6.2 ตัวอย่างรูปแบบการอ้างอิงในเอกสารอ้างอิง

1. หนังสือ

ผู้เขียนคนเดียว

สมพงษ์ ชูมาก. (2548). *กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ยุทธ ไถยวรรณ. (2548). *วิธีวิจัยทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

Wilson, K. (2007). *Smart choice*. 2nd ed. London : Oxford University Press.

ผู้เขียนสองคน

ยุทธ ไถยวรรณ และกุสุมา ผลาพรหม. (2555). *พื้นฐานการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายศ. (2542). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

Best, J. W. and Kahn, J. V. (1986). *Research in Education*. 5th ed. New Jersey : Prentice-Hall.

ผู้เขียน 3 คน

ศิริชัย กาญจนวาสิ และคณะ. (2547). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.

อวยพร พานิช และคณะ. (2548). *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Sadlack, R. G., et al. (1992). *Social Reserch : Theory and Methods*. Chestnut : Hill Enterprises.

ผู้เขียนเป็นหน่วยงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอดีเอสแควร์.

2. ราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547, 1 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก, 1-24.

3. งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

สุชาติ อ่อนสร้อย. (2559). การศึกษาวิเคราะห์วัดบท 7 ในคัมภีร์ขุททกนิกายธรรมบท. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

พวงเพชร พลทอง และคณะ. (2553). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

Kasemsri, K. (2005). *Participatory Communication in City Radio FM 96.0*. Master of Science Thesis in Development Communication, Graduate Kasetsart University.

4. วารสาร

สายัณห์ วงศ์สุรินทร์, บุญเรือง ศรีเจริญ และอุษา คงทอง. (2557, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 16 (1), 76-85.

5. หนังสือพิมพ์

สมศรี หาญอนันตสุข. (2550, มิถุนายน 26). กฎรัฐธรรมนูญใหม่จะสร้างมิติใหม่ให้สังคมพุทธ. มติชน, 7.

Krishman, E. (2007, June 26). Rebuilding self-esteem. *Bangkok post*, 1.

6. จุลสาร แผ่นพับ และแผ่นปลิว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541). *ท่องเที่ยวสงขลา*. [แผ่นพับ]. สงขลา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

Research and Training Center on Independent Living. (1993). *Guidelines for reporting and writing about people with disabilities*. Lawrence : Research and Training Center on Independent Living.

7. โสตทัศนวัสดุ

กฤตสุชิน พลเสน (ผู้บรรยาย). *ปรัชญา*. [แถบบันทึกเสียง]. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

8. ซีดีรอม

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร. (2543). [CD-ROM]. Available : ฐานข้อมูลไปดูให้เต็มตา ล้ำค่าความเป็นไทย. [2544, มิถุนายน 23].

Social Science Index. (1999). [CD-ROM]. Available : UMI/Social Science Index. [2005, June 26].

9. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

